

nepriklausoma lietuva

SENIAUSIAS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS KANADOJE

LE PLUS VIEUX JOURNAL LITUANIEN AU CANADA

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

NR. 24 (1151) XXVIII METAI *** **

1969 m. JUIN - JUNE - BIRŽELIO mėn. 11 d. ***

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA *** ** Postage paid at Lachine, P.Q.

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Du kanadiečiai dailininkai William Ronald ir Rob Kirkpatrick Naturolo Centro atidarymo metu.

Trudeau su profesore Madeleine Gobeil atidarymo baliaus metu.

Round" tarifų sumažinimą, kas palies apie 2 bilijonų dolerių vertės importus. Tuo metu tikimasi sužadinti kainų varžybą. Gal pačiu naujausiu bandymu reikėtų laikyti komercinių statybų laikiną afavorizavimą turtingesnėse provincijose: Ontario, Alberto ir Britų Kolumbijoje. Tose provincijose už tokios rūšies statybas kapitalinės išlaidos bus leidžiamos pradėti nusirašydinti tik po dviejų metų. Šiuo metu p. Benson tikisi skatinti statybą tose Kanados provincijose, kur jų labiausiai reikia, arba kur jos labiau stimuliuotų tų apylinkių bendrą ekonominį gyvenimą. Ir pristabdyti statybas turtingesnėse provincijose.

Kaip visuomet, taip ir ši kartą opozicija aštriai kritikavo naują biudžetą. Tačiau, ar nevertėtų šiek tiek lukterėti ir pažūrėti kaip šis bandymas seksis? Neįtikėtina, kad Kanada gali likti visai nepaliesta infliacijų, kurios plečiasi kituose kraštuose. O vistik kažkaip malonu, kai pirmą kartą po 13 metų žadama turėti perteklių. Paliekant ekonominius spėjimus nuošalyje, finansų ministeris padarė ir konkretesnių pakeitimų, kurių dėka kiekvienas kanadietis galės daugiau praleisti pinigų užsienyje. Ir jau dabar, grįžtant į Kanadą po 48 val. vizito, gali įsivežti iki \$ 5 vertės prekių (išskiriant alkoholį ir tabako gaminius) be jokio deklaravimo. O įsiveždamas iki \$ 100 vertės prekių, jis mokės 25% nuo įkainavimo. Reikalai dar pagerės nuo sausio mėn. 1 d. Tuomet turistai, grįždami į Kanadą po 48 valandų išbuvoimo užsienyje, galės įsivežti nemuituotų prekių už \$ 25. Ir tai jis galės daryti kartą į 3 mėnesius. O grįžtant po 12 dienų galės parsivežti net už \$ 100 nemuituotų prekių. Tas \$ 100 bus leidžiamas vieną kartą į metus ir nepanaikins \$ 25 kas 3 mėn. privilegijos. Neleistina tačiau bus sujungti \$ 100 su \$ 25 ir įsivežti tuo pat metu, sakykim, už \$ 125.

Finansų min. Edgar J. Benson.

BERTRAND PRIEŠ CARDINAL
Dabartinis Quebeco premjeras J. J. Bertrand neseniai paskelbė, kad, reikalui esant, re-

ferandumo būdu atsiklausias Quebeco gyventojų ar jie nori atsiskirti nuo Kanados ar likti jos dalimi. Toks referendumas galės būti įvykdytas jau šių metų rudenį. Toks Bertrand ėjimas, atrodo, išmušė paskutines kortas iš jo varžovo į Union National vadus Jean-Guy Cardinal rankų. Pastarasis, kaip žinoma, yra stipriai proseparatistiškai nusiteikęs ir bandė Quebeco balsuotojų suvilioti sava šoviniška laikysena. Nukentėtų tokio referendumo atveju ir René Lavesque vadovaujama separatistinė Parti Québécois, nes ir ši šiuo metu atkakliai mojuoja nepriklausomos Quebeco respublikos vėliavėle. Viešosios opinijos tyrinėtojų nuomone separatistus Quebeco provincijoje palaikytų ne daugiau 20-ties procentų gyventojų, daugiausia iš viduriniojo luomo, baigusio kolegijas ir dirbančių mokytojų, žurnalistų, provincijos valdininkų bei scenos, radijo ir televizijos tarnybose. Nemažą skaičių tokių nepriklausomybės siekėjų, deja, sudaro įvairūs boheminiškai bei pasimetę jaunuoliai, nesugebą arba nenorį rasti pastovaus darbo.

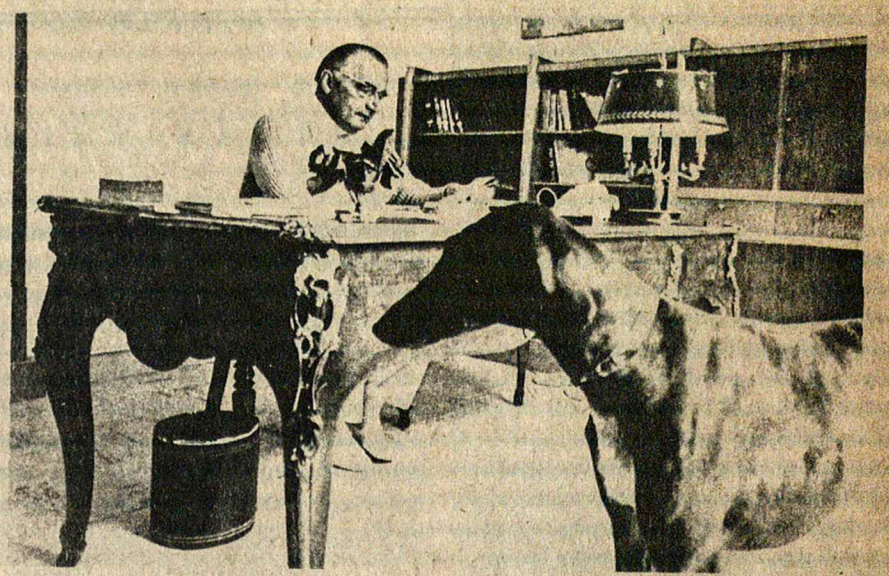
ŠVIETIMO MINISTERIS CARDINAL KALTINAMAS PINIGŲ EIKVOJIMU

Jean-Guy Cardinal, švietimo ministeris, garsėjęs savo provincijoje, deja, ne dėl savo sugebėjimų švietimo srityje, liberalų opozicijos buvo viešai apkaltintas parlamente bereikalingu pinigų eikvojimu, nes atvykęs į Lac St. Jean-Saguenay vietovę, partijos vado rinkimų reikalais, paskelbė mokykloms vienos dienos atostogas. Tokiu būdu buvo veltui išmesta apie 20,000 dolerių, kuriuos sumoka gyventojai mokyklinių mokesčių forma.

Pažymėtina, kad šio ministerio arogantiškos laikysenos dėka ligi šiol dar nepasirašyta sutartis su provincijos mokytojais. Derybos tęsiasi jau trejus metus. Vietiniai laikraščiai teigia, kad švietimo ministeris taip nesugyvenęs su savo ministerijos aukštesniais pareigūnais, nes pavyzdžiui, savo ministerio pavduotojo kabinetą nesąs atsilankęs bent pusmetį.

SEKANTIS PRANCŪZIJOS PREZIDENTAS

Nors ir septyni kandidatai dalyvavo prezidentinėse "lenktynėse", tačiau rimčiausiais varžovais buvo laikomi tik du: Georges Pompidou ir Alain

POMPIDOU

Poher. Taip pranašavo viešosios opinijos tyrinėjimo institutai, tai maždaug įrodė ir pirmasis rinkimų etapas. Kadangi birželio mėn. 1 d. įvykusiuose rinkimuose nei vienas kandidatas nesurinko reikiamų 50% balsų, tai birželio 15 d. du populiariausieji persirungs dėl prezidento vietos. Antruosiose rinkimuose, atrodo, Pompidou neturėtų turėti per daug sunkumų. Prisimenant, kad Pompidou surinko apie 9.8 milijonus balsų, Poher 5.2 milijonus, Duclos (komunistas) 4.7 milijonus, galima matematiškai prileist, kad komunistai balsuodami prieš gaullistą Pompidou ir atiduodami savo balsus už Poher, tikrai nulemtų rinkimus. Tačiau tuo tikriausiai netiki net patsai Poher, juo labiau, jog paskutinėmis žiniomis, komunistai įsakyta susilaikyti, o daugelis Poher buvusių šalininkų jau pereina į Pompidou pusę. Tikrumoje atsirad dar ir kairiųjų, kurie lemtingu momentu balsuos už gaullistus, kaip jie darė 1965 metais. Prisimenant 1965 metus, Pompidou šimetinis laimėjimas yra gerokai pranašesnis už tuolaikinį de Gaulle. Tai kartu įrodo, jog Prancūzija, reikalui esant, atgauna sąmonę ir nepasimeta. Ir nežiūrint kuris iš jų laimėtų, Prancūzijos vidaus santvarkos atžvilgiu ir santykių su likusiu pasauliu klausimuose abu: gaullistas Pompidou ir krikščionis demokratas Poher yra gan panašūs. Nei vienas, nei kitas nėra pasišovę kurti kažkokią grandiozinę istoriją à la de Gaulle, bet džiaugsis, jei istorija prabėgs nepamirš ir Prancūzijos. Suprantama, tai nėra labai patraukli, bet, deja, neišvengiama filosofija. Mūsų numatomas sekantis Prancūzijos prezidentas Georges Pompidou gimė 1911 m. liepos mėn. 5 d. mažo kaimelio

(Mountbouif) mokytojų šeimoje. Būdamas vos keturių metų jis jau puikiai skaitė. Nuostabių gabumų mokinys, visoje Prancūzijoje pirmuoju baigęs literatūrinių mokslų egzaminus, ne nepagalvojo įsivelti į politiką. Tačiau likimas lėmė visai kitaip. 1944 metais draugas prikalbėjo padėti generolui de Gaulle, patarinėjant švietimo reikaluose. Vėliau 1956 metais tapo pakviestas vyriausiu direktoriumi Rotschildo banke. Dar būdamas banke reikišėsi ir literatūroje. Parašė ir išleido Prancūzijos poezijos antologiją. Tarp kitko sakoma, kad Pompidou žino mažiausiai 10,000 poezijos eilučių atmintinai.

Kai 1958 metais de Gaulle vėl perėmė vairą, Pompidou tapo reguliaru de Gaulle patarėju, o kai 1962 m. balandžio mėn. 4 d. de Gaulle tarė: "Aš padarau tave Prancūzijos ministru pirmininku ir tu neturi teisės atsisakyti!" Pompidou, pasirodo, tuo metu nepriklausė dar jokiai politinei partijai nei buvo išrinktas į kokį viešą postą. Jis išbuvo tose pareigose šešis metus ir tris mėnesius, ilgiau negu bet kas kitas pokarinėje Prancūzijos istorijoje.

Kai praeitais metais studentų riaušės vėl išprovokavo rinkimus, Pompidou sumaniai išvedė de Gaulle pro triumfališkus rinkimus. Pirmą kartą jis gavo pakankamą daugumą ir apsiėjo be koalicijų. Visus, žinoma, nustebino, jog porai dienų po rinkimų praėjus, de Gaulle paskyrė min. pirmininku Couve de Murville. Tačiau iš laiško paaiškėja, kad de Gaulle rašęs išeinančiam Pompidou: "Būk pasiruošęs atlikti bet kokią misiją ir užimti bet kokią postą, kurį tau tauta vieną dieną patikės". Šiandien jis labai netoli nuo to pažadėto posto. vž.

CARDINAL

BERTRAND

LÉVESQUE

ATIDARYTAS KANADOS TAU- TINIS MENŲ CENTRAS OTTAWOJE

Š. m. birželio mėn. 2 dieną, Kanados sostinėje Ottawoje, iškilmingai atidarytas National Arts Centre. Pastatas randasi Konfederacijos aikštėje ir iš lauko atrodo kaip didžiulis fortas. Centro atidarymo proga garsusis prancūzų Roland Petit baletas ansamblis pastatė modernų baletą Kraanerg. Atidaryme dalyvavo visa Ottawos grietinė ir pats ministeris pirmininkas Pierre Elliot Trudeau. Kaip paprastai tokiais atvejais, Trudeau šoko su dailia mergina ir turėjo pasirašyti šimtus autografų.

ANTIINFLIACINIS KANADOS BIUDŽETAS

Kanados finansų ministeris Edgar Benson paskelbė naują biudžetą 1969-70 metams. Pagal jį pajamos ir išlaidos taip išbalansuotos, kad žadamas net 250 milijonų dolerių perteklius. Naujajame biudžete nenumatyta jokių naujų mokesčių, išskiriant vėliau paskelbsiančius mokesčius, skirtus lėktuvų keleiviams. Tiesa, buvo palikti 3% atnmokesčiai (surtaxes), asmenims ir korporacinėms pajamoms, tie mokesčiai tikriau pratęsti iki 1970 metų galo, atseit metams ilgiau, negu juos įvedant buvo žadėta. Paskubino taip pat ir užsilikusių "Kennedy

BIRŽELIS, KURIO NEPAMIRŠIM...

*** *** ***

Kai kapams vidurnaktį lenkiesi,
Apsigaubus gedulo skara,
Mano žeme, man tu vaidiniesi,
Burtininke dieviška, gera,

Kalbančia prisikėlimo žodį
Kapinynų vidury slapta....
Ir pro tavo veido liūdną grožį
Plaukia sunkūs Nemuno krantai.

Kazys Bradūnas (Devynios baladės)

*** *** ***

Jau savaitę prieš lemtingąją birželio keturiolikąją susirūpinę geležinkelininkai tarpusavyje šnabždėjosi apie atsarginiuose bėgiuose sustatomus ir NKVD stropiai saugomus, nejaukius prekinis vagonus. Miestų aikštėse naktim pulkavosi sovietiniai sunkvežimiai. Krėmliaus agentai ir policininkai buvo užkimsę visus dvokiančius keleivinius traukinius, riedančius iš plačiosios tėvynės į Lietuvą. Nejauki buvo toji tyla prieš audrą, kurios net nuolankiausi Maskvos patikėtiniai nenujautė...

Atsimenutą birželio rytą. Jo nei vienas nepamiršim. Dangus vos švito, kai leidausi Kauko laiptais ir pasukau Vytauto prospektu į geležinkelio stotį. Vaziavau pas tėvus, namo į Naująją Vilnią. Gatvės buvo vėsios ir be praeivių. Tik vienas po kito riedėjo stoties link sunkvežimiai. Jie mane tuoj pat nejaukiai nuteikė. Juose sėdėjo susigūžę, ašarotom akim žmonės: seni, jauni, moterys, vaikai, vyrai. Kiekvienam sunkvežimio kampe stovėjo po raudon-

armietį. Su durtuvais, užmautais ant šautuvų. Arčiau stoties jau išgirdau vieną kitą aiktelėjimą, vaiko riksmą, kartais ir maldą... lyg dejonę ar raudą... Stotyje pilna milicijos, kareivių, saugumiečių. Tikrina dokumentus. Dar kartą tikrina. Dar kartą... "Nestoviniuokit, judėkit, nesibūriuokit"-rusiškai šūkavo uniformuotieji. Įlipau į traukinį. Vėl išlipau iš jo. Pereone klausiu vieno geležinkeliečio kas čia darosi. Jis pažūrėjo į mane raudonom nuo nemigos akim ir su karčia pagieža iškošė žodį, kurį tą rytą kar-tojo visa Lietuva, Latvija ir Estija - Veža...

Veža! Taip prasidėjo didysis Pabaltijo tautų naikinimas. Tautžudybė. Genocidas. Apie kurį tebekalba Jungtinės Tautos-tebekalba ir tebekalba. Taip komunizmas atidengė savo tikrąjį žmogžudžio veidą. Taip tėvas ir mokytojas pasirodė ir tiems, kurie dar nenorėjo ar neįstengė tuo tikėti, tuo, kuo esąs-barbaras ir korikas. Taip Sibiras ir vėl susilaukė mūsų brolių ir seserų, tikrųjų tremtinių, nes ten, laukinėse tundrose, kapams vietos buvo gana.

Ir kai šaundien girdime salę džiuliežuvaujančius politrukus, kai matome jų neįtikėtiną pseudokultūrinio bolševizmo akrobatiką, prisiminkim tą neužmirštamą birželio rytą. Prisiminkim, kad niekad neužmiršime. Prisiminkim bent mes, nes pasaulis Sibiro nemato... Birželinio teroroperspektyvoj daugelis dalykų, kuriuos apnešė laiko ir užuomarsties dulkės, vėl nusidažys tikrąja spalva. Raudonąja spalva. Kraujo spalva. Bet jį ir vienintelė aušrojančio dangaus ir prisikėlimo spalva. Prisiminkime ją!

Henrikas NAGYS

*** *** *** ***

IR GERAI, IR BLOGAI... (laiškai mums)

Šiuose laiškuose išreiškiamos mintys nebūtinai atstovauja redakcijos pažiūras ar nuomonę. Laiškai gali būti trumpinami. Anoniminiai pasisakymai nebus spausdinami.
Red.

LAURAI TIK NE MAN
Š.m. gegužės mėn. 21 d., "Nepriklausoma Lietuva" nr. 21, ži-nutėje "Pirmieji Literatūros Bandymai" pasirašytoj St. Catharines apylinkės valdybos, kurioj minima, kad talkinant S. Zubrickienę, A. Zubrickas skaitęs savo kūrybą.

Gegužės mėn. 4 d. buvau bažnyčioje. Po pamaldų salukėje prie lietuviškos spaudos radau lapelį. Susidomėjau ir vieną pasiėmiau. Sutikęs draugas ir gimines pasidalinau radiniu.

Ten pat S. Zubrickienė perskaitė. Kilo humoras. Atsirado daugiasusidomėjusių. Virš minė-tas asmuo pakvietė dar už durų stovinčius bendruomenės valdybos pirmininką ir kitą valdybos narį. Tada kūrinių aš pats perskaičiau.

Norėjau paaiškinti skaitytojams, kad nei Z. Zubrickienė, nei aš šio kūrinio nerašėme ir autoriaus laurų nesisaviname.

Tenka stebėtis valdybos naivumu. Faktinių įvykių iškreipimas ir užmetimas yra pats že-

miausias mūsų valdybos nusmukimo bei autoriteto praradimo ženklas.

A. ZUBRICKAS

113, Highland Ave.,
St. Catharines, Ont.

LIETUVIŲ KANADIEČIŲ PINIGAI PADĖJO OKU- PUOTI ČEKOSLOVAKIJĄ

Atėjo žinios iš Lietuvos, kad į rusų kariuomenės "manievrus" (į Čekoslovakiją) buvo paimti iš lietuvių privatūs automobiliai, kurie turėjo vežti "saulę".

Kaip teko nugirsti vietik per lietuviškas siuntimo agentūras Kanadoje buvo pasiūsta apie 200 automobilių, o kiek iš JAV?

Kai prireiks patalpų "vyresniam broliui", tai tas pats turbūt, atsitiks ir su kooperatyviais bu-tais, kuriuos įgyti giminėms padėjo šio kontinento lietuviai.

Taigi sumokėtas multas už siuntinius matome ko-kiems tikslams tarnauja. Užtat bendradarbiavimas ir plečiamas visokiais būdais, ypač išnaudojant broliškus, motiniškus jausmus tarp artimųjų.

Nusiųstuosius rūbus daugiausia nuperka irgi "vyr. broliai ir sesės", nes pavergtajam lietuviui reikia nusipirkti kasdieninių reikmenų už atsiųstas giminių dovanas.

H. V.

Toronto, Ont.

III-sis pasaulinis jaunų KD kongresas

Trečiasis pasaulinis Jaunųjų Krikščionių Demokratų kongresas įvyko š. m. gegužės 11-18 d. Montevideo, Urugvajuje. Jame dalyvavo atstovai iš keliasdešimt kraštų, net trijų kontinentų. Šalia organizacinių reikalų kongrese buvo ir eilė pranešimų, paskaitų-simpoziumų-seminarų. Tarp jų peruviečio Dr. Hector Cornejo Chavez paskaita "Politinis solidarumas". Ekonominio ir finansinio solidarumo tema kalbėjo Europos JKDS pirm. Dr. Egon Klepach iš Vokietijos. Urugvajaus KD Partijos pirm. Dr. Juan Pablo Terra skaitė paskaitą "Solidarumas socio-kultūrinio vystymosi procese".

Kitose sesijose kalbėjo Pasaulinės JKDS pirm. Antonio Aranibar, Urugvajaus JKDS pirm. Rafael Rongacildo, naujasis Pasaulinio Komiteto gen. sekret. Juan Pablo Moncagatta ir kt.

Trys komisijos svarstė atskiras temas: Krikščioniškoji demokratija ir kelias į naują visuomenę, krikščionių demokratų jaunimas ir tarptautinė politika bei pasaulinės Sąjungos veikla ir jos perspektyvos. Komisijos vadovavo ir tema referavo: CDU jaunimo vykd. komiteto narys Dr. H. Riesenhauber, buv. čilės JKDS pirm. Rodrigo Ambrozio, Europos JKDS gen. sekret. V. Pittomvils, Pasaulinės Sąjungos vicepirm. Angelo Stferraza, P. Amerikos JKDS gen. sekret. Tonchy Marincovic, Venecuelos JKDS gen. sekret. Antonio Ponte Davila ir kt. Šalia kongreso darbų buvo ir eilė kultūrinių parengimų bei atgaivos programa.

Kongrese dalyvavo ir lietuvių delegacija, kuriai vadovavo dr. Jonas Norkaitis iš Vokietijos. Į kongresą garbės svečiu buvo pakviestas ir LKDS pirmininkas Algirdas J. Kusulaitis. Negalėdamas dalyvauti jis pasiuntė kongresui ilgesnį sveikinimo žodį, kuriame kvietė pasaulio jaunuosius krikščionis demokratus ir toliau tarnauti krikščionybei ir demokratybei, laisvei ir taikai, teisei ir principui. Laiške plačiau iškeliamas Lietuvos laisvės klausimas ir raginama išeiti į aktyvią ofensyvinę kovą prieš komunizmą ir jo visokeriausias apraiškas.

Suvažiavimo bendro vaizdo dalis.

Foto A. Kalvaičio

KANADOS ŠAULIŲ JUBILIEJINIŠ SUVAŽIAVIMAS - ŠVENTĖ

Ryšium su Lietuvos Šaulių Sąjungos 50-ties metų įsisteigimo sukaktimi š. m. gegužės mėn. 17-18 dienomis Hamiltone įvyko Kanados šaulių rinktinės kuopų suvažiavimas, kuris praėjo sėkmingai ir išpūdingai.

Suvažiavimo šventės dalyvavo per 300 dalyvių. Garbės svečių tarpe buvo nepriklausomos Lietuvos generalinis konsulas Kanadai dr. J. Žmuidzinas, KLB Krašto valdybos pirm. dr. S. Čepas, LŠS-gos tremtyje atkūrėjas prof. V. Mantautas, Centro valdybos įgaliotinis Kanadai inž. J. Preikšaitis, KLB Hamiltono Apylinkės valdybos pirm. A. Juozapavičius ir kiti.

Oficiali suvažiavimo programa prasidėjo šeštadienio vakare 6.30 val. Aušros Vartų parapijos salėje meniniu pasirodymu, kurį atliko Montrealio LK Mindaugo š. kuopos scenos mėgėjų grupė, suvaidinusi lietuviško kaimo buities montažą "Subatvakaris". Gausiai susirinkusi publika jį priėmė maloniu dėmesiu ir palydėjo gausiais, ilgais plojimais.

Po to minėjimas vyko gražiai išpuoštoje Jaunimo Centro salėje. Jį trumpu žodžiu atidarė Hamiltono DLK Algirdo š. kuopos valdybos pirm. P. Kanopa. Visą tolimesnę programą pravedė Kanados šaulių rinktinės valdybos pirm. St. Jokubaitis. Pradžioje publikai pristatė visus garbės svečius, kuopų pirmininkus ir kitus.

Suvažiavimą sveikino gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas, KLB k.v. pirm. dr. S. Čepas, KLB Hamiltono Apylinkės valdybos pirm. A. Juozapavičius, Centro valdybos įgaliotinis inž. J. Preikšaitis, LK Kūrėjų-Savanorių Montrealio skyriaus valdybos vardu, kūrėjas -savanoris kap. K. Sitkauskas.

Meninėje programos dalyje iškiliai pasirodė solistas Vaclovas Verikaitis, kuris padainavo: Oi neverk motušėle (J. Naujalis), Liūdnas eilėraštis (V. Jokubėno), Kur tas šaltinėlis (J. Gaubos) ir antroje dalyje valdybos dainą iš operos "Gražina" (J. Karnavičiaus) ir dvi ištrau-

kas iš operų: "Naujo pasaulio simfonija" ir "Kornevilio varpai". Bisui "Tinginė boba" (S. Šimkaus). Akomponavo muz. Govėda.

Ilgai publikos plojimai rodė solisto iškilumą ir populiarumą. Bendrą visų malonią nuotaiką kėlė puikiai paruoštos vaišės ir geras, lietuviškas Babcocko šokių orkestras.

Antrąją suvažiavimo dieną, sekmadienį, 11 val. Aušros Vartų bažnyčioje įvyko iškilmingos pamaldos, kurioje visos kuopos dalyvavo su savo vėliavomis, jų tarpe ir LK Kūrėjų-Savanorių Montrealio skyriaus vėliava. Iškilmingas pamaldas ir Libera už žuvusius šaulius ir partizanus atlaikė mons. prel. dr. J. Tadarauškas, kuris taip pat pasakė tai dienai skirtą gilią prasmingą patriotinį pamokslą. Pamaldų metu gražiai giedojo AV parapijos choras. Išpūdingai atrodė gausios uniformuotų šaulių vyrų - moterų gretos. Prie kankinių kryžiaus žuvusiems už Lietuvos laisvę padėtas gyvųjų vainikas. Lietuvių, nuo platesnės numatytos programos prie kankinių kryžiaus teko atsisakyti.

Tolimesnė sekmadienio programos eiga vyko Jaunimo Centro salėje, Rinktinės pirm. St. Jokubaičio vadovybėje. Čia ir vėl gražių ir prasmingą minėjimui skirtą žodį pasakė mons. prel. dr. J. Tadarauškas.

Dideliu įdomumu buvo išklausytas A. Sutkaičio specialiai tai dienai sukurta poetiškas žodis -deklamacija. Jam rengėjų vardu buvo įteikta dovana LŠT leidinys - knyga "Nepriklausomai Lietuvai". Šviesiam Lietuvos Šaulių Sąjungos kūrėjui Vl. Putviui atminti, š. A. Gulbinskas paskaitė išsamią šauliškų minčių paskaitėlę.

Po to buvo pristatyti svečiai šauliai. Detroito jūrų šaulių kuopos "Švyturys" kuopos valdybos pirm. š. Vitkus pasakė sveikinimo žodį. Trumpus sveikinimo žodžius tarė: Montrealio LK Mindaugo š. kuopos valdybos pirm. Ig. Petrauskas ir kuopos moterų skyriaus vardu vicepirmininkė M. Kasperavičienė, Delhi DLK Gedimino š. kuopos vald. pirm. Stp. Jokubie-

bickienė, Toronto Vlodo Putvio š. kuopos moterų vardu š. p. Dambrauskienė, Hamiltono š. kuopos moterų vardu š. p. Šukaitienė, LK Kūrėjų-Savanorių Toronto skyriaus vardu sav. Štreitas ir "Trimito Aido" vardu J. Šiaučius.

Po ilgai užtrukusių sveikinimų buvo įteiktos taurės ir pažymėjimai šaudymo varžybų laimėtojams.

Didelę pereinamąją Rinktinės trofėją laimėjo Toronto Vlodo Putvio š. kuopos šaudymo ekipa, kurią sudarė J. Budrevičius, G. Daugėla, V. Keturakis ir A. Navickas.

Šaudymo varžybas pravedė V. Keturakis.

Bendrai suvažiavimas laikytinas pavykusi. Nežiūrint paitaikiusio blogo lietingo oro, suvažiavimas sutraukė didelį būrį šaulių ir svečių netikėtai iš kaimyninio Toronto, Delhi, bet ir iš tolimesnių vietovių, kaip Montrealis, Detroitas ir kitur.

Visą didžiąją organizavimo našą pavyzdinčiai atliko jauniausia Kanadoje Hamiltono DLK Algirdo š. kuopa kartu su energingąja kuopos valdyba ir jos pirmininku P. Kanopa.

Jiems visiems tenka visų dalyvių nuoširdi broliška šauliška pagarba. J. ŠIAUČIULIS

MONTREALIO LK MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA

Kuopos suruoštoji ekskursija autobusu į Kanados šaulių suvažiavimą Hamiltonan pavyko gerai. Pagrindą sudarė kuopos scenos mėgėjų grupė, kuri Hamiltone sėkmingai suvaidino "Subatvakarį". Visi ekskursantai hamiltoniečių buvo maloniai sutikti, priimti ir pavaišinti. Malonūs susitikimai ir bendras suvažiavimo šventės vaizdas kiekvienam paliko malonių prisiminimų ilgam laikui.

Yra galvojama ir norima į šiais metais įvykstančią Lietuvos Dieną Hamiltone rugpjūčio 30 - 31 dienomis vėl suorganizuoti panašią ekskursiją autobusu.

RED CROSS
IS ALWAYS THERE
WITH YOUR HELP

Atidaromojo posėdžio prezidentas: iš kairės: V. Zubas-Montrealio PLIAS valdybos narys, prof. buv. gen. S. Dirmantas (buvęs PLIAS c.v. pirmininkas), V. Pričeponka-Ottawos LB-nės pirmininkas, kun. dr. V. Skilandžiūnas-Ottawos liet. klebonas, dr. A. Jurkus-Ottawos PLIAS skyriaus pirmininkas, J.V. Danys-PLIAS centro valdybos pirmininkas, dr. A. Butkus-PLB-nės centro v-bos narys, J. Augustinavičius-ALIAS centro v-bos narys, B. Baranauskas-Toronto PLIAS pirm.

Pasaulinės Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos (PLIAS) Kanados skyriaus pirmasis suvažiavimas įvyko Ottawoje, gegužės 17 ir 18 d. Sąjungos narių ir svečių buvo iš Montrealio, Toronto, Clevelando, Chicagos ir Ottawos. Pirmąją dieną buvo atidaromasis posėdis, profesinių ir mokslo darbų parodos atidarymas, paskaitų sesija ir banketas. Antrąją dieną vyko darbo posėdžiai, pamaldos, Ottawos apžiūrėjimas ir užbaigiamasis pobūvis.

ATIDAROMASIS POSĖDIS
Suvažiavimą atidarė Ottawos PLIAS skyriaus pirmininkas dr. A. Jurkus, talkininkaujant Toronto PLIAS skyriaus pirm. B. Baranauskui ir Montrealio PLIAS skyriaus sekr. V. Zubui. Į garbės prezidiumą pakviesti J. V. Danys-PLIAS centro valdybos pirmininkas, dr. A. Butkus-Pasaulio Lietuvių Bendruomenės centro v-bos vykdomasis vicepirmininkas, J. Augustinavičius-Amerikos Lietuvių Inž. ir Arch. Sąjungos centro valdybos narys, prof. S. Dirmantas-buvęs ilgametis PLIAS centro valdybos pirmininkas, kun. dr. V. Skilandžiūnas-Ottawos lietuvių klebonas ir V. Prisčeponka-KLB Ottawos apylinkės pirmininkas.

Invokaciją paskaitė kun. dr. V. Skilandžiūnas. Po Kanados ir Lietuvos himnų ir mirusiųjų narių prisiminimo, atidaromąjį žodį tarė J. V. Danys, Pasaulinės Lietuvių Inž. ir Arch. Sąjungos pirmininkas. Pastebėjo, kad gyvename tiek techniškai pažengusiais laikais, kad daiktai, kurie prieš penkiasdešimt metų buvo beveik stebuklai, šiandien yra kasdienybė. Naudojantis elektra, niekas negalvoja, kiek daug inžinierių, technikų ir įvairiausių specialistų prisideda prie jos gamybos ir patiekimo. Bet visi skaito, kad ji turi būti patikima dieną ir naktį, ir ištisus metus. Inžinierius darosi mažiau pastebimas, nes visa visuomenė yra pasidaręs daugiau techniška ir pripratusi prie tobulų technikos patarnavimų. PLIAS yra profesinė organizacija, todėl jos veikla yra tyli, nors plati ir gili. Bet PLIAS yra kartu lietuviška ir bendruomeniška organizacija, todėl jos profesinė veikla orientuojama tam, kas naudinga lietuvių tautai.

Šis pirmas suvažiavimas Kanadoje bus istorinis ne tik dėl to, kad jis yra pirmas. Čia yra lietuvių inžinierių baigusiu mokslus Rusijoje prieš Lietuvos nepriklausomybės atgavimą ir aktyviai dalyvavusių Lietuvos nepriklausomybės atstatyme. Yra inžinierių baigusiu Lietuvoje, yra užbaigusiu savo universitetines studijas įvairiuose Europos kraštuose ir

Amerikoje ir yra jaunų inžinierių, kurie visus mokslus yra baigę čia ir įsigiję daktaro laipsnius. Jie atstovaujami profesinių ir mokslo darbų parodoje ir matome, kad septyni iš jų yra atstovavę Kanadą tarptautinėse konferencijose savo darbais ir daugelis yra atspausdinę savo darbus ne tik Kanados, bet ir JAV ir kitų kraštų specialiuose žurnaluose. Tai aktyvaus įrodymas, kad mūsų tauta yra gyvatinga ir kad jos vaikai inžinierijos ir mokslo srityse yra pajėgūs pasiekti aukštos kokybės rezultatų.

Toliau dr. A. Butkus sveikino Pasaulio Lietuvių Bendruomenės centro valdybos vardu, pažymėdamas, kad PLIAS nariai daug prisidėjo ir prisideda organizuojant Lietuvių Bendruomenę. Kvietė dar daugiau įsijungti į darbą, kad PL Bendruomenė būtų stipri ir veikli organizacija. Pastebėjo, kad Kanados ir Australijos Bendruomenės veikia sklandžiausiai.

J. Augustinavičius sveikino ALIAS vardu, prof. S. Dirmantas-savo, Lietuvių Profesorų Draugijos Amerikoje ir Lietuvių Veteranų Sąjungos Ramovė vardu. Taip pat buvusios inžinierijos studentų korporacijos "Plienas" globėjų vardu linkėjo stiprybės PLIAS veikime; V. Prisčeponka-KLB Ottawos Apylinkės ir A. Paškevičius-Kanados Lietuvių Fondo vardu.

Raštur ir telegramomis sveikino dr. S. Čepas-Kanados LB Krašto Valdybos pirmininkas, V. Bernotas-PLIAS įgaliotinis Australijoje, V. Venckus-PLIAS įgaliotinis Pietų Amerikos kraštams ir Venecuelos Lietuvių Savišalpos Bendruomenės pirm. J. Vilčinskas-PLIAS įgaliotinis Anglijoje, PLIAS Sydney skyriaus Australijoje, ALIAS skyriaus Chicagoje, G. J. Lazauskas, "Technikos Žodžio" redaktorius ir Bronius Galinis-ALIAS centro valdybos narys Bostone.

PROFESINIŲ IR MOKSLINIŲ DARBŲ PARODA

Idomą ir pirmą tokio pobūdžio Kanadoje atidarė V. Zubas, Montrealio PLIAS skyriaus valdybos narys ir tarė trumpą žodį. Parodoje dalyvavo 30 dalyvių su 110 darbų.

PASKAITŲ SESIJA

Paskaitų sesijai pirmininkavo B. Baranauskas, Toronto PLIAS skyriaus pirmininkas. Paskaitos buvo aukšto profesinio lygio, puikiai iliustruotos skaidrėmis, spalvuotais paveikslais, diagramomis, bet kartu buvo suprantamai ir vaizdžiai prelegentų patiekios.

L. Balsys paskaitoj "Formos klausimas" pirmiausia pademonstravo, kad daugelis inžinierių, pramoninių ar industrinių formų yra lygiai tokios

pateiktos, kaip ir labai panašios į dailės architektūros formas, ypač tas aktyvaus moderniojo šiuo dienų dailėje, skulptūroje. Tiesa, jau seniai yra žinoma, kad estetikos, balansuotos formos būna tikslios ir ekonomiškios ir inžinierijos projektavime.

Antroje paskaitos dalyje parodė, kaip pasirenkant specialias-sferines, parabolines formas, galima sutaupyti medžiagas ir pagaminti gaminių pigiau. Paskutinėje paskaitos dalyje nagrinėjo specifines inžinierijos problemas. Prelegentas turėti nemažą patyrimą industriniame projektavime ir yra atlikęs idomių darbų. Diskusijose buvo iškelta idomių techniško klausimų.

Dr. A. Kulpavičius savo paskaitos "Lietuviškų brožų architektūros klausimu" pradžioje pareiškė, kad noris patiekti eilę minėtų, bet išvadas padaryti buvo kviečiami patys klausytojai. Paskaita buvo ištisai iliustruojama skaidrėmis, kurios kartu buvo lyg ir paskaitos teksto dalis. Pirmoje paskaitos dalyje buvo kalbama bendrai apie architektūros stilius ir lyginama įvairūs klasikinių stilių pastatai įvairiuose Europos kraštuose su senaisiais Lietuvos pastatais ir bažnyčiomis. Vaizdai rodė, kad gotika, renesansas ir barokas Lietuvoje įgavo kitokią pobūdį, įgijo vietinių tautinių elementų.

Antroje paskaitos dalyje nagrinėjo kai kurių liaudies pastatų proporcijas, estetiką. Liaudies mediniai pastatai buvo skoningi, estetiškos išvaizdos, pav. gonkos atitiko klasikinių architektūros proporcijų reikalavimus. Buvo rodoma ir įvairių pastatų iš dabartinės Lietuvos architektūros. Prelegentas pastebėjo, kad švedai turi savo švedišką-šiaurės stilių modernioje architektūroje, bet nekommentavo ar lietuviai sukurs ką tolygaus. Dr. Kulpavičius yra suprojektavęs nemažą skaičių pastatų ar jų vidaus įrengimų lietuviškais motyvais, bet šioje paskaitoje nei savo nei kitų architektų projektus Š. Amerikoje nenagrinėjo. Diskusijų metu buvo pareikšti pageldavimai, kad paskaita ar jos dalys būtų atspausdinti.

M. Meiliūnas pademonstravo garsinę ir spalvuotą filmą "Mikro bangų sistemos įrengimų statyba", pagaminta Canadian National kompanijos. Idomi filmas vaizdavo ne tik sudėtingus ir sunkius statybos darbus, bet ir Kanados gamtą beveik iš visos Kanados. M. Meiliūnas yra ilgametis CN inžinierius ir yra aktyviai prisidėjęs prie įvairių projektų.

SUVAŽIAVIMO POBŪVIS-VAKARIENĖ

The Savoy Hotel vyko banketas gausiai dalyvaujant svečiams

ir otaviškiams. PLIAS centro v-bos pirmininkas J. V. Danys pristatė vakaro kalbėtoją prof. gen. S. Dirmantą, pažymėdamas, kad jis yra auklėjęs daug Lietuvos inžinierių ir technikų. Jis buvo ilgametis Lietuvos universitetų profesorius, Statybos Fakulteto dekanas, vadovavo eilei akademinių kursų kariuomenėje ir yra buvęs Lietuvos krašto apsaugos ministeriu. Amerikoje aktyvus eilėje organizacijų.

Prof. Dirmantas kalbėjo apie lietuvių inžinierių ir architektų draugijų istoriją ir būdingus atsitikimus. Pirmoji lietuvių inžinierių draugija įsisteigė 1918 m. Vilniuje su keliolika narių. Lietuvos vyriausybės persikėlus į Kauną, draugija persitvarkė ir 1924 m. sušaukė Lietuvos inžinierių konferenciją. Vokietijoje 1946 m. inžinierių ir architektų suvažiavime įsteigta Lietuvos inžinierių tremtinių draugija, vėliau pakeitusi vardą į Lietuvių Inžinierių Sąjungą. Užsienyje ir 1949 m. persiorganizavus į Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungą (PLIAS), kurios centras 1950 m. perkeltas į JAV. Taigi, organizacija jau veikia penkiasdešimt metų.

DARBO POSĖDŽIAI

Darbo posėdžiams gegužės 18 d. pirmininkavo Iz. Mališka, PLIAS c. v. vicepirmininkas iš Montrealio.

Po skyrių pranešimų iš Ottawos (dr. A. Jurkus), Toronto (B. Baranauskas) ir Montrealio (V. Zubas), simpoziumo temą "PLIAS uždaviniai ir veiklos apimtis" pirmiausia diskutavo pakviesti į simpoziumą nariai dr. J. Rimšaitė (Ottawa), J. Sližys (Toronto), J. V. Danys (PLIAS, Ottawa) ir J. Augustinavičius (ALIAS, Cleveland). Diskusijose dalyvavo ir eilė suvažiavimo dalyvių. Iš visų pasiūlymų ir išvadų paminėtina viena, kuri aktuali visai lietuvių bendruomenei. Jaunoji karta parodė, kad profesiniai yra pajėgi pasiekti aukštų rezultatų. Gyvenimo sąlygoms keičiantis, turime ieškoti naujų veikimo formų ir įtraukti į PLIAS tuo būdu ir į Lietuvių Bendruomenę mūsų jaunuosius profesionalus aktyviam veikimui.

Suvažiavimas nutarė sudaryti regioninę PLIAS sąjungą Kanadoje, kuri koordinuotų tarpusavio veikimą ir atstovautų Kanados skyrius bendroje PLIAS organizacijoje. Toronto PLIAS skyrius išrinktas vadovauti regioninei sąjungai ateinantiems dviems metams.

Pirta Amerikos Liet. ir Arch. Sąjungos (ALIAS) pasiūlymui jų sekantį suvažiavimą suruošti Toronte 1970 m. gegužės mėn. Kartu būtų ir PLIAS suvažiavimas.

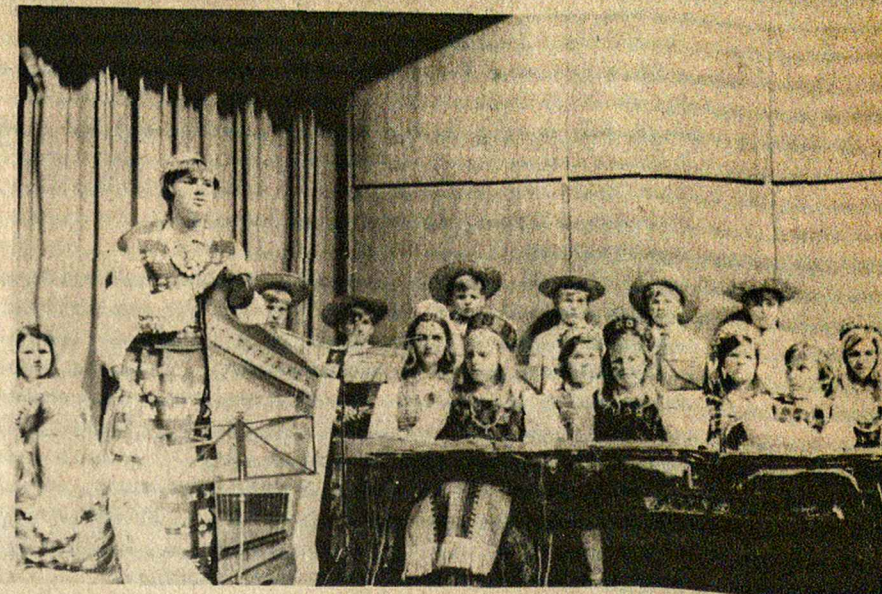
SUVAŽIAVIMO UŽBAIGIAMOJI DALIS

Pamaldas Arkivyskupijos katedros koplyčioje atlaikė kun. dr. V. Skilandžiūnas ir pasakė suvažiavimo proga tinkamą ir įspūdingą pamokslą, paliesdamas lietuvišką bažnytinę architektūrą ir technikos reikšmę šių dienų materialiniame ir dvasiniame gyvenime.

Po pamaldų dar buvo apžiūrėta profesinių ir mokslo darbų paroda, kavutės metu vedama įvairios neoficialios diskusijos ir pokalbiai. Vėliau norintiems buvo suorganizuota Valstybinės Meno Galerijos ir Parlamento lankymas ir Ottawos ir jos tulpių apžiūrėjimas. Deja, oras buvo nepalankus tulpių festivaliui, nes lietus retai nustodavo.

Po suvažiavimo buvo užbaigtas bendru pobūviu.

J. DNS.

Montrealio jaunimo ansamblis R. Kannapu nuotraukos.

"GINTARAS"
OTTAWOJE

Gegužės mėnesį turėjome bent keletą parengimų. Pabaltečių bendrasis parengimas-šokiai įvyko gegužės 10 d., šeštadienį, Kanados Lietuvių inžinierių ir architektų suvažiavimas-ilgąjį savaitgalį-17-18 dienomis, o Motinai paminėti paliko gegužės 25 dienos sekmadienis.

Šio minėjimo proga turėjome nepaprastą įvykį, nes į Ottawą maloniai sutiko atvykti Montrealio jaunimo ansamblis "Gintaras", kurio koncertas buvo skirtas ne tik mums atsigaivinti, bet kartu ir vietos kanadiškajai visuomenei.

Motinos minėjimas prasidėjo pamaldomis katedros koplyčioje, dalyvaujant svečiams iš Montrealio. Pamaldas atlaikė ir gražų pamokslą pasakė kun. dr. V. Skilandžiūnas. Po to, katedros salėje įvyko suneštiniai užkandžiai-kavutė, skirti pasistiprinti ypač jaunimui ir po to, skubotai pravesťats pats minėjimas: trumpa Joanos Paulionytės, pasipuošusios tautiniais drabužiais, kalba ir gerokai sutrumpinta pačių mažųjų šeštadieninių mokyklų, priešmokyklinio amžiaus "pipiriukų" pasirodymu, kurį pravedė Alė Paškevičienė, talkinanti vietos šeštadieninei mokyklai.

Užkandžių metu Lietuvių Fondo įgaliotinis A. Paškevičius pravedė dovanų paskirstymą jo vykdyto vajuos užbaigimo proga.

Tenka pasidžiaugti, kad kartu su "Gintaro" jaunimu buvo atvykę ir nemažai jų tėvų, kurie turėjo progos iki koncerto pradžios pasidairyti po gražiąją Ottawą. Be pačių "Gintaro" vadovų ir globėjų dalyvavo vyr. "Nepriklausomos Lietuvos" redaktorius dr. H. Nagys su Ponia ir eilė kitų.

Patsai koncertas įvyko National Library & Archives Building auditorijoje-gana puošniuose, naujuose rūmuose-, tačiau turinčiai gana mažą sceną.

Reikėjo stebėtis, kaip jaunieji šokėjai sugebėjo šokti tikroje kamšaty.

Šis koncertas mums lietuviams, neturintiems progos turėti ar matyti ką nors panašaus, tai buvo tikras atsigalvinimas. Parinktieji programos dalykėliai: liaudies muzika, dainos, šokiai, deklamacijos, buvo taip mieli ir brangūs, kad turėjusiems progos visą tai pamatyti ir pasiklausyti-ilgai išliks jų vaizduotėje matyti spalvingi vaizdai ir ausyse ilgai skambės pasiligtos tėviškos garsai.

Esu tikras, kad "Gintaro" vadovybė bent dabar pradžioje savo gyvavimo visą tai skyrė pirmiausia patiems lietuviams; sklandžiai riedant vežimui toliau ir išnešant kas kart labiau už lietuviškosios visuomenės ribų, atitinkamai bus derinama, papildoma išpildomoji programa.

Didžiulama kanadiškos visuomenės yra linkusi į ne taip liūd-

nokas jų klausai melodijas ir garsus.

Šio koncerto klausėsi bent dauguma nelietuvių; patirtieji atsiliepiamai buvo kuo geriausi, nes jiems tai buvo naujiena, ir jų didėle dauguma buvo lietuvių artimieji bičiuliai ir kaimynai.

Apylinkės v-bos p-kop. Prisčeponkos atidaromasis žodis ir koncerto pabaigoje padėka "Gintaro" vadovybei, išvardinant atskirai kiekvieną ir visiems kitiems, buvo taiklus ir bendrai viskas buvo deramai sklandžiai pravesťa.

Puikių gėlių pintinė, įnešta scenon pačių mūsų mažųjų: Vidos Balsevičiūtės ir Jonuko Valiulio buvo ta simbolinė padėka "Gintaro" išpildytojams ir jos vadovybei su p. Lapinu pryskai už suteiktą Ottawos lietuviams ir jų bičiuliams taip didelį malonumą.

Lietuvių Fondui pravesťa vajuos užbaigimo proga, laimėjusieji dovanas:

1. p. A. Tamošaitienės paveikslą "Rudens viltis" gavo nr. 101-Edmundas Šimanskis.

2. p. N. Trečiokienės paveikslą "Išsiskleidimas" atiteko nr. 133-dr. Villui ir Danutei Fidleriams iš Deep River, Ont.

3. p. E. Šiurnienės paveikslas "Gėlės"-nr. 243-Vladui Plečkaičiui.

4. "Lithuanians in Canada" knygą-nr. 106-Elenai Vitkauskaitė.

5. Kanados sidabrinų pinigų setai 1967 m.-nr. 58-Julytei Mitalaitei ir

6. Sidabrinų pinigų setas 1966 m.-nr. 235-Vladui Plečkaičiui.

Šiais metais sukanka 5 metai, kai pasimirė buv. neprikl. Lietuvos Vytauto Didžiojo u-to technikos fakulteto profesorius ir dekanas inž. Steponas Kairys, buv. Nepriklausomybės akto signataras ir pirmasis VLIKo p-kas. Jo šviesų atminimą įamžinti grupė inž. ir arch. (A. Paškevičius, J. Rimšaitė, V. Trečiokas, A. Jurkus, P. Daunius, K. Vilčinskas, T. Šiurna, V. Fidleris ir V. Valiulienė iš Ottawos-PLIAS skyr. ir P. Lelis ir J. Dragašius iš Toronto-PLIAS skyriaus) įrašydino jį į Lietuvių Fondą (sąrašo nr. 336).

Albinas VILNIŠKIS

Puigis Andriušis

AŠ - PASAULIO LIETUVIS

(Feljetonas, skaitytas Lietuvių Dienų Literatūros Vakare Adelaidėje.)

Puigis Andriušis pasirašo savo naujai išleistame raštų tome.

Pasirodo, pasaulinis seimas truputį skirasi nuo mano vietinės bendruomenės: kai pas mus prasideda rinkimai į naują valdybą, tai tautiečiai, net nespėję pasigriebti kepurų, bėga pro duris per dvi mylias neatsigėrę atgalios, sakytum, juos vytusi iš paskos badas, maras ir ugnis. Ir grįžta atsimti kepurų tik tada, kai jau valdyba gatavai išrinkta. O gi pasauliniame seime lietuviai sėdi iš eilės tris dienas pasismagurirdami viltimis, kad juos išrinktų bent į mandatų komisiją, ką jau bekalbėti apie kitus riebesnius ir stambesnius organus! Tad aš, kaip niekingo pasaulio užkampio apylinkės delegatas ir neskubėjau iš aerodromo į seimo posėdžius, nusprendęs prieš tai patogi išsivietinti pas ne per daug turtingą ir ne per daug varganą draugą Niujorke, kol bus renkama valdyba ir mandatai.

Vienoj rankoj laikydamas kelionmaišį, antroje knygtę, išklydau į nemažą Niujorko miestą. Pirmasis pagal eilę surastas namų numeris buvo prikabinatas prie dalios mūrinės pilaitės. Besibeldžiant išėjo mano draugas, prancūzų zonoje mites avižiniai driesniais ir kūnų dengęs Balfo skudurais.

Apsikabinom, apsiwerkėm ir pro džiangsmo ašaras jam sakau apsidairęs:

— Tai bent nameliokštis, vai jergutėliau! — Nameliokštis? — piktybiniu vėžiu paraudo mano draugas. Jeigu mano rezidencija tik nameliokštis, tai tau nėra ko čia ieškoti, sudiev! Sakau, dabar, nuvažiuoju pas kitą draugą girsu viską iš eilės, ar tai iš lauko pirkto mašino, ar ant vištos kojų pirkelę negrų priemiesių, girsu bendrai ir atskirai, gyvą ir negyvą, veiksnį ir pusveiksnį, veikėją ir nusivėkusi.

Taip apmąstydamas atbiriu autobusu pas pažįstamą iš Dillingeno stovyklos laiką Vokietijoje. Galima sakyti, su juo buvome sielos dvynukai, iš to pačio kaušelio sėbėdavom degtinę, prieš tai užbrėždami nagų iki kur kiekvienam nugertina.

Pasirodo, tas mano sielos dvynukas gyvena ne rezidencijoje, bet lentom apmuštoj pirkelėj, kuri laikosi ne ant pamatų, o ant garbės žodžio. Dilingeniškis mane sutiko išskėstų glėbiu, kuo turėjo apkrovę stalą, žmona jau kloja lovą balčiaisiais baltiniais.

Po kelių stiklinaičių, apžvegęs aplinkybes, sakau:

— Broliukas, taigi būsi tokių jaukių rezidencijų prisigynęs kad tave kur špokus!

— Ką? Rezidencijų? — šoka sielos dvynukas iš krikstasuolės, net stiklėlis išsipyllė ant šaltienos.

— Žinau, norėjai pasakyti ne rezidencijų, bet špokynčių, atsibeldi iš kažkokių pasaulio galilaukių ir, dar nesusilęs kojų, jau šaipaisi iš mano pastogės!

Po to kreipėsi į savo žmoną:

— Elzbiečiuk, nuimk paklodes ir marškas, šitas svieto šaipūnas pas mus nenakvos! O jeigu jisai rytoj, kai išėisiu į darbą, vėl prisistatys, paskambink policijai.

Toliau bestudijuodamas užrašų knygtelėje adresus, pralenkiau visus tuos, kurie augina vaikus, bijodamas įsipinkliuoti į lietuviybės išlaikymo sutemas, taip pat praleidžiu priešingos pasaulėžiūros pažįstamus idant neatsinaujintu ideologinės žaidos, išbraukiau bendradarbiautojus su maskolberniais, kad neišnektų manęs eit su velniu riestauti ir grįžti namo be riestutį ir maišo.

Ir taip pavyko pagaliau išsivietinti bevalėje nepasaulėžiūrinėje, nebendradarbiautinėje, išgeriančioj seimėj pas pažįstamus iš prancūzų zonos. Gyriau jų namus ne per daug, ne per mažai, pataikęs į patį vidurį.

Bet čia suklupau ant šuniuko. Jų salone ant kilimo strapaliojo toks neaiškus kergsenos ciucukas su rožiniu kaspinėliu pakaklėję.

Norėdamas pasirodyti atskridę iš civilizuoto krašto, ėmiau glostyti šunėnų paplaukiui ir šnekinti rinkiniausiais žodžiais:

— Ciucukas, kvieiki tu brangiausia!

Ir vis giriu jo veislės poniškumą, loties muzikalumą, pavizingu jo garbanotą uodegaitę. Ir jūs manote, šeimnininkams patiko mano šunuodegavimas?

Šeimnininkė ėmė geltonuoti, paskui žaliuoti ir, pagaliau, raudonuoti, visom trim tautinėm spalvomis reikė pasipiktinim, o jos vyras ir sako: — Prašau nekalbėti su mūsų šunim lietuviškai, ba jam sugadinsi anglišką akcentą!

Šeimnininkė griebė glėbin šunelį, bučiavo ir guodė tokia daryta angli kalba, jog džiangsmo dūmės su kelionmaišiu į gatvę.

Niujorko laikrodžiai jau rodė gerokai po vidurnakčio, nemandagus metas prašydintis į nakvynę, švietė mėnulis, gi žiūriu, čia pat Centrinis Parkas. Pakvipo žalienom, pasimetu pakrūmėn kelionmaišį kvailai galvai pasidėti, užsikloju skrybėlę ir užmiegu akmenų miegu.

Nežinau, kaip ilgai buvau dėjęs į akį, kai staugi mane pažadino šlamėjimas krūmuose. Žiūriu iš po skrybelės, laukdamas policininko lazdos ar gangsterio dvivamzdžio. Va, toks prakaulus vyras, iškepus saulėje, languotais marškiniais renkasi sau guolį. Iš po skverno išsitraukia ilgą peilį, per vidurį riestą kaip janičarų kardas, blyksteri mėnesinio balti asmenys. Po to vyras atsoksta kelis žingsnius atgal, atsivedėjęs sviedžia savo kindžalį į medį, jis taip ir prilimpa prie kamieno.

Paskui ant peilio pasikabina savo plačią skrybėlę, kaklaraistį ir, pasiklojęs pundus, sudrimba žemėj piktai bambėdamas:

— Karamba, o karamba...

Priešmirtinio prakaito išpiltas girdžių, peilinin-kas prašneka lietuviškai:

— Velnias mane sugrūdė pas draugą apsinakvojus išsimilti peilį ir jį įsmelgti į durų adveriją, būčiau dabar sau ramiai miegojęs minkštos pataluos, karamba! Išmetė laukan kaip banditą!

— O, tautietis iš Pietų Amerikos, — surikau po viso to teroro, — būsi taip pat atvažiuojęs į pasaulio seimą!

— Būsiu! — atsakė spausdamas man ranką. Tuo tarpu po kitu krūmu kažkas per miegus ėmė piauhtinai rėkti:

DAGYS - D. K. Vytautas komanduoja Žalgiryje

— Mamma mia, mamma mia!

Pažadinę jį konstatavom, jog tai Italijos lietuvis, išmestas iš naktigulto lietuvių vienuolyne už tai, kad nemokėjo angliškai kalbėti poterių. Toliau ištraukėm iš krūmų dar Vokietijos lietuvių, kurį šeimnininkai metę už tai, kad po pietų, išsiėmęs škarbonę, paprašė duoti auką šešioliktosios Vasario gimnazijai.

Visi susikraustėm po vienu bendru krūmu ir, saugodamies nuo šaltos nakties rasos, pasiklojęs seimo statutus, reguliavimus bei rezolucijas, saldžiai ant jų užmigom, įrodydami, kad ir jos gali būti kai kam reikalingos.

Jau saulelė vėl atkrodama budino svietę ir, žiemos šaltos triūsos pargriaudama, juokė. Šaltų pramonės su ledais sugulstį pagavo, ir putodams sniega visur į nieką pavirto. Tuo laukus oral drungni galvindami glostė ir žoleles visokias iš numirusių žaukė. Krūmai su šilais visais išsibudino keltis, o laukų kalnai su kloniais pametė skrandus. Vislab, kas rudens blaurybėj numirė verkdamas, Vislab, kas ežerė gyvendams peržiemavojo. Ar po savo keru žiemą buvo miegojęs, Vislab tuo pulkais išlindo vasarą sveikint.

BE GIMTO MEDŽIO

Poezijoje
leškau užuovėjos,
vyšnių šakos,
kuri žydi vasario mėnesį,
ir žibuoklių ne šio pasaulio.

Ne džiangsmui
teko gimti šitam pasauly ir ne iš džiangsme
tenka leisti metus ne po savo dangum.

Galvoju,
kiek galėtų ištverti medžio šaka be savo
gimto medžio kamieno!

Jei būčiau
Babilono karalius,
pastatytčiau tau kabančius sodus dangių,
kad laikas

negalėtų išgriauti,
pastatytčiau juos taip, kad kasdieną tave
lankytų
gimto krašto saldus dvelkimas.

Vladas Šlaitas
(iš rinkinio „Be gimto medžio“)

DAGYS - Kariai prieš kovą

Rasų kapinėse

DAGYS - Nežinau, kur jie...

11.

VINCAS MYKOLAITIS - PUTINAS

Atsiminimai

8. MANO MOKYTOJAI

Savo apogėjų Marijampolės gimnazija buvo pasiekusi apie 1880—85 metus. Mokinių tada joje buvo daugiau kaip 700, kurių apie 80% lietuviai. Buvo ir mokytojų lietuvių. Didelis patriotas poetas Petras Arminas-Trupinėlis, karštas lietuvis Petras Kriaučiūnas, lietuvių kalbos ir matematikos mokytojas Juozas Jusulaitis, gimnazijos inspektorius Andrius Botyrius. Šis, tiesa, buvo susikompromitavęs tuo, kad, baigęs Maskvos universitetą kaip vienas iš pirmųjų stipendiatų, norėdamas dirbti Lietuvoje, priėmė pravoslaviją ir vedė rusę žmoną. Vietą, tiesa, jis Marijampolėje gavo, tačiau dirbti lietuvišką kultūrinį darbą, kaip buvo tikėjęsis, negalėjo, net savo šeimoje lietuvių kalbos neįdiegė ir lietuvių pastikėjimo neįgijo.¹ Tačiau vis dėlto lietuvis, širdies gilumoje savo klaidą supratęs ir ją atgailavęs. Taigi teisus buvo Veiverių mokytojų seminarijos inspektoriaus Jurkevičiaus, sakydamas, kad Marijampolės gimnazija — tai rožė prie muzikos sermėgos. Ta rožė daug kam akis badė, o pirmiausia mokslo globėjui Apuchtinui, „inorodcų“ ėdikui, ir Varšuvos generalgubernatoriui Gurkai. Buvo konstatuota, kad Marijampolės abiturientai, baigę su „lietuviškomis stipendijomis“ ar tai Maskvos, ar tai Peterburgo universitetus, anaipol neturūsėja, bet, priešingai, tampa vyriausybei neištikimais lietuviškojo nacionalinio judėjimo kurstytojais.

Kai 1881 m. buvo nužudytas caras Aleksandras II, reakcija prieš svetimtaučius ir visokius „neblagona-diožnus“ elementus ėmė veikiai stiprėti. Pirmiausia užkliuvo Marijampolės gimnazija. Norėta ją visai su šiaudine skrybėlaitė, juodu šniūreliu pritvirtinta panaikinti, galų gale nutarta palikti su instrukcija prie švarko sagos. Arčiau stovėję pastebėjo, kad sumažinti mokinių skaičių, ir kad lietuvių baigtų ne „cicilistas“ kelnų kišenėje turėjus revolverį. Ką jis daugiau kaip 5—6 žmonės. Visi lietuviai mokytojai kalbėjo, nežinau. „Merga“ parėjusi pasakojo, kad caro Rusiją jis lyginęs su smailu šieno kūgiu. Apačioje tai prasti darbo žmonės; jų daugiausia. Aukš-

iš gimnazijos buvo pašalinti. Arminas perkeltas į Augustavo dviklasę mokyklą, atsisakęs iš ten, mirė Marijampolėje 1885 m. P. Kriaučiūnas, patariamasis keltis į Rusiją, atkiręs: „Čia stipiau kaip šuva, bet kitur neisiu.“ Vis dėlto apie 10 metų ėjo teisejo pareigas Plokščius, netoli nuo Raudonės pilies. Ten jį atlankydavo daug lietuvių, dėl to lenkai pavadinę Plokščius lietuviškąją Meka. Čia lankydavosi Vincas Kudirka, Vytautas Juškevičius, o iš lietuvių bičiulių — suomiai Mikkola, Niemi, Maila Talvio, rusas Aleksandrovas, lenkas Boduen de Kurtene, latvis E. Volteris ir daug kitų. Plokščiuose pas Kriaučiūnus ir buvo suimtas Vincas Kudirka. Tą sceną mačiusi suomių poetė Maila Talvio, reikšdama protestą žandarams ir užuojautą Kudirkai, jį viešai pabučiavo. Suvalkijoje tada siautėjo žiauriai pagarsėjęs Marijampolės žandarų viršininkas Vonsiackis.

1906 m. P. Kriaučiūnas vėl buvo priimtas į Marijampolės gimnaziją kaip lietuvių ir lotynų kalbų mokytojas. Mokinių skaičius gimnazijoje buvo kritęs ligi 200. Kilus pirmajam pasauliniam karui, Marijampolės gimnazija buvo evakuota į Rusiją. Atgal į Marijampolę ji jau nebegrižo. Čia buvo įsteigta tuose pačiuose rūmuose nauja lietuviška gimnazija, pavadinta Rygiškių Jono vardu. Ji tebeklesti ir lig šiolei.

Marijampolės gimnazija ligi pirmojo pasaulinio karo paruošė daug žymių lietuvių kultūriniam gyvenime žmonių. Suminėsiu vien žinomiausius iš senesniųjų: Basanavičius, Kudirka, Jablonskis, Kriaučiūnas, Kriščiukaitis-Aišbė, Grinius, Mačys-Kėkštas, Andziulaitis-Kalnėnas, Gustaitis.

Tą vasarą, kada įstojau į gimnaziją, prasidėjo revoliucija. Gudelius ir Pilotiškius pasiekdavo tik tolimi jos atgarsiai. Nedaug jų aš nė atsimenu. Tėvas, parėjęs sekmadieniais iš Gudelių, kartais papasakodavo, ką girdėjęs rinkoj arba klebonijoje. Prieš revoliuciją jis buvo griežtai nusiteikęs. „Cicilistas“ laikė bedieviais ir išdykūnais. Gudeliuose tą vasarą, rodos, nėra buvę nė vieno mitingo. Kas kita Igliauka. Ten per atlaidus ir aš esu vieną mitingą matęs. Kalbėjo kažkoks jaunas vaikiną, gražiai apsirėngęs, kad caro Rusiją jis lyginęs su smailu šieno kūgiu. Apačioje tai prasti darbo žmonės; jų daugiausia. Aukš-

čiau — visoki „činovnikai“, policija, žandarai. Jų jau mis, rinkėmis ir kitokiais įrengimais. Per rūmų mažiau. Viršūnėje sėdįs pats caras. Jei susiūbuos durį buvo aktų salė, papuošta carų portretais. Viešąją, tai turėjo nūvirsti ir caras. „Na, ar ne teisyne pastato gale būdingas anais laikais valdiškų įstaigų priedas — pravoslaviška koplyčia. Sekmadieniais ir per „galiuvkas“ joje popas laikydavo pamaldas. Tačiau katalikų neversdavo į jas lankyti. Katalikai turėdavo vaikščioti į bažnyčią. Priešais gimnazijos rūmą buvo žaidimų aikštelė ir nedidelis parkas. Aikštelėje — krocketas, kegliai, sūpynės, „gigantai“, kuriuose mes plėšdavom kėlnes. Vyresnieji mokiniai ypačiai mėgdavo „palantais“ daužyti įvaliomis figūromis deliojamas kaladėles — „gorodki“.

Siame žaidime kartais dalyvaudavo ir pats inspektorius Sokolovas ar šiaip kuris judresnis mokytojas. Jokių futbolų, krepšinių, kumštinių mes nežinojome. Vyresnieji mokiniai pertraukų metu susimesdavo į išvietės koridorių parūkyti ir papolitikuoti. Rūkyti oficialiai buvo draudžiama, tačiau dičiai to nepaisė, ir vyresnybė dėl to nebuvo labai griežta.

Aš atsimenu beveik visus savo mokytojus, tik pavardes kai kurių pamiršau. Rusų kalbą ir literatūrą dėstė Kosorotovas, stambus vyras, geraširdis, mėgstas pajuokauti, atlaidus. Kiekvieno mėnesio 20 dieną mokytojams mokėdavo algas. Mes žinojom, kad rytojaus dieną Kosorotovo pamokos tikrai nebus. Mokytojas tą dieną pagiriodavo.

Iš prašmatnesniųjų mokytojų minėtinas matematikas žydų tautybės Vainfeldas, mokinių vadinamas Dekartu. Mat, jis, kur reikia ir nereikia, vis minėdavo Dekartą. Jis buvo priėmęs pravoslaviją ir dėsojosi rusu. Už tai mokiniai jo nekenė. Mažesnieji ant tvorų ir sienų kreida rašydavo: „Dekart Vainfeld za karjeru prodal svoju vieru.“ Mokytojas jis buvo garas, tačiau Marijampolėje pabuvo neilgai. Su matematikais mums nesisekė. Jie dažnai keisdavosi, programa likdavo neišsita. Viena tarpu matematiką dėstė marijampolietis bene Dambrauskas, mokąs lietuvių kalbą, bet niekad lietuviškai nekalbėjęs. Atsimenu, kaip jis sykį mus barė, o ypačiai mane: gabus mokins, bet nedirba! Matematikos iš tiesų nemėgav, ir ji man sunkiai sekėsi. Užtat rusų literatūros mokytojas mane girdavo už raštų darbus. Tačiau sykį vos negavau dvejetuko už šiaipjau neblogą rašinį apie Gogolio „Старосветские помещики“. Sumaščiau senųjų vardus: vietoj „Афанасий Иванович“ ir „Пульхерия Ивановна“ parašiau „Пульхерий Иванович“ ir „Афанасия Ивановна“.

Bus daugiau.

¹ Zr. M. Gustaitis. Petras Kriaučiūnas, p. 24.

Perskaičius Jono Aisčio "Milfordo elegijas", nesinorėtų sutikti su Vytauto Širvydo nuomone, kad jos "nekaip nugyventos". Atvirksčiai — mano manymu, jos netikėtai gyvai parašytos, bet jose daug, labai daug, karčios tiesos pasakyta... Jei-gu jau reiktų ką nors sekti, tai kažin ar Tysliava-redaktoriaus, nes jo "Vienybė" sirgo stipria vietinio komercialumo liga...

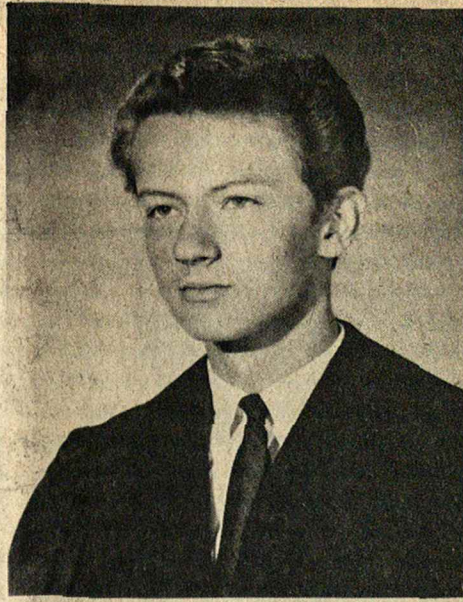
"Milfordo elegijose", be abejonės, yra pasisakymų ir nuomonių, dėl kurių galima ir net būtų reikalinga ginčytis, bet neįmanoma nuneigti vieno dalyko — poetas Jonas Aistis ir įdomiai bei sąmojingai rašyti moka, ir savo šalies likimu yra nuoširdžiai susirūpinęs. Dar daugiau — jo istorinės ir dabartinės prognozės nėra tiksliai iš pirmo išlauktos, nėra jos nei banali retorinė bravūra, bet giliai paličia mūsų tautines bei valstybines žaizdas ir nedateklus. Negrąžina jįsai ir nedailina nieko, bet su giliu liūdesiu ir nerimastimi žvelgia į savuosius ir patį save. Vienas kitas žodis gal ir skaudžiau iškilia, viena kita detalė gal ir patirština, vienas kitas portretas gal ir nepakankamai išretušuotas, o vis dėlto, perskaičius knygą, reikia susimąstyti ir pergaltuoti daugelį akisimomis pasakelbų

dalykų, asmenų ir faktų. Gera, kad tokia sąžinės sąskaita iššaukiama. Perdaug ir perilgai mes jau apsipratome su paviršutinišku žargonu, su nulakuotomis ir sušukuotomis frazėmis, su nepatikrintais teigimais ir vadovėlinėmis bendrybėmis. "Milfordo elegijos" — aišku, sukelia audrą ir audrelių. Pabudins jos nevieną, užmigusi konformizmo ir hipokrizijos foteliuose. Sukiršins nevieną širšių lizdą. Ir gerai! Išeivijos nuolat labiau maurojančiose pelkėse tokio akmenio tekstelėjimo seniai reikėjo! Tada gal ir vėl, vandeniui nusistovėjus, galėsime savo veidų atspindžius pasižiūrėti blaivesnėmis akimis...

Apie "Juratės ir Kastyčio" spektaklį, įvykusį gegužės 17 ir 18 dienomis Čikagoje, lietuviškoji spauda labai palankiai atsiliepė. Norėtume čia iškelti vieną aspektą, kurio niekas plačiau neaptarė. Šiame spektaklyje pirmą kartą dalyvavo didesnis skaičius lietuvių, atlikusių pačią pagrindinę šio pasirodymo programą. Kalbama čia, aišku, apie šokėjus, Toronto universiteto studentes ir studentus, kurių tarpe tebuvo viena lietuvaitė ir vienas lietuvis. Pažymėtina, kad dėl to niekas nepasipiktino, o praieityje to būtų buvę galima labai ir labai tik-

kėtis. Be abejo, tai rodo, kad imam suprasti vieną labai svarbų dalyką — jei vietiniai kanadiečiai arba amerikiečiai sutinka dalyvauti mūsų pastatymuose, tuo reikia tiksliai džiaugtis. Aišku, būtų labai gera, jei lietuvių sugebėtų tai atlikti vieni patys, bet, jei aplinkybės susidėjęs, ieškoma kitatėsių tautos — nėra tai minūsas. Šio pastatymo proga, pavyzdžiui, kanadiečiai studentai ne tik susipažino su lietuvių menu, bet taip pat su daugeliu lietuvių Čikagoje, su mūsų gyvenimu išeivijoje ir su mūsų tautinėmis aspiracijomis. Toks betarpiškas kontaktas yra vertesnis už tūkstančius pamfletų bei žodžių. Šiame spektaklyje, mikai mūsų šalį ir mūsų kultūrinius atsilekimus išplatins savųjų tarpe ir, tokiu būdu, išpopuliarins pačios Lietuvos vardą. Mums žinoma, kad Toronto studentai buvo tiesiog priblokšti Čikagos lietuvių gausa, nuoširdumu ir kultūringumu ir sakėsi šio spektaklio ilgai nepamiršią. Nustebino juos lietuvių menininkų profesionalumas ir spektaklį ruošiant, ir jį atliekant. Anot Aisčio, draugų mums niekad nebus perdaug, todėl "Juratės ir Kastyčio" premjeros progai šiegti nauji draugai Lietuvai yra vertingas įnašas, kurių svorį gal netolimoj ateityj patys patirsime.

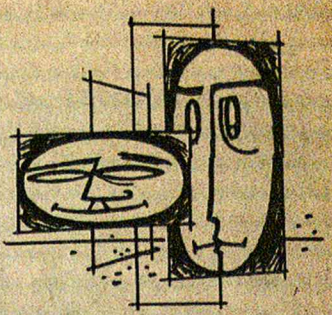
V.R. AKSTINAS A PDOVANOTAS
LIONEL SHAPIRO PREMIJA
Šiais metais Vukas Akstinas
baigė BA laipsniu McGill uni-

Vukas R. Akstinas

versitetą. Pagrindinis studijų objektas — Anglų kalba ir literatūra. Už savo poeziją, prozą ar scenos kūrinius apdovanojus aukščiausia universiteto literatūrine premija (Lionel Shapiro Award in Creative Writing). Lionel Shapiro yra buvęs Kanados karinis korespondentas antrojo pasaulinio karo metu ir autorius klasiško romano "The Sixth of June". Premija skiriama paprastai tik vienam studentui ir jei kuriais metais nerandama pakankamo lygio kūrinių, premija neskiriama. Į premiją gali kandidatuoti visi studentai — rašytojai, lankę McGill universitetą. Premija skiriama tiksliai už parodytą talentingumą. V. Akstinas planuoja sekantais metais siekti MA laipsnio arba McGill arba Sir George Williams universitete.

KREIVI
VEIDRODŽIAI

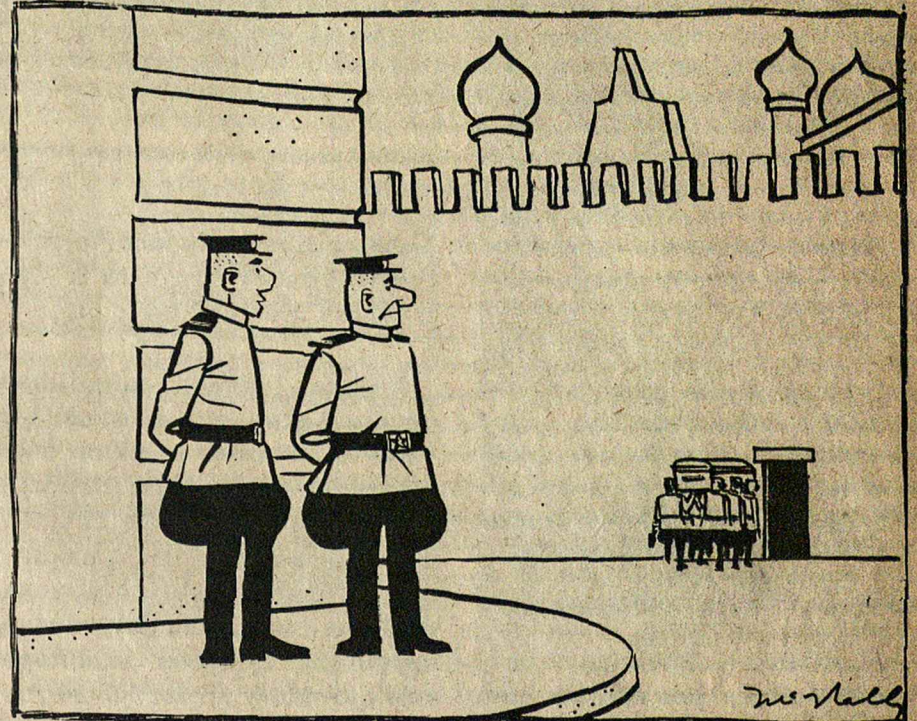
VISAS AUDRAS ATLAIKO

Grazu, kai iš uosto išplaukia laivai. Tik uosto mieste žmonės šito nemato. Klaipėda — gal vienintelis žvejybos uostas pasaulyje, apsitveręs aukščiausia tvora, kurios ir raganele ant šluotos neperšokti. Dešimt kartų miesto tvarkytojai jau buvo nutarę klaidą tvorą nuvesti. Bet žvejybos uosto viršininkas V. Silajevs tarė „veto!“ — Kas paslėps. — sako jis. — mūsų šiukšlynas, kai nebebus tvoros? Supyko. Neptūnas, ir susiūbavo vieną naktį dangus virš Klaipėdos. Atūžęs uraganas išvertė ta aukštą tvorą. Ryta klaipėdiečiai pamatė tikrai užstatymą, prie jūros gyvena. Bet uosto vyrai tuoj prisime paspartintus išpareigojimus, ir tvorą lyg apštalas vėl saugo uostą. Jai dabar jokios audros nebaisios. Vaikai ant jos piesia laivus, kuriais ir gėrisi klaipėdiečiai.

V. PIPKINAS

(Iš "ŠLUOTOS")

"Strange how our generals don't fade away. They just die."

VIRGILIJAUS NOREIKOS KONCERTAMS PRAĖJUS

(Iš "LAIŠKAI LIETUVIAMS" kovo mėnesio)

Ar meilė Lietuvai ir lietuviškai dainai sunaikins lietuvių šiam krašte?

Šiame rašinyje išdėstytos nuomonės kaip tikrins, kaip ne. Reikalas svarbus, reikalaujantis nuodugnaus svarstymo ir balansuotų sprendimų.

— Red.

Baigiantis Lietuvos Laisvės Kovos Metams, keliose Amerikos lietuvių didžiosiose kolonijose įvyko paverptos Lietuvos garsaus lietuvių solisto Virgilijaus Noreikos koncertai, akomponuojant jo antrajai žmonai Žanetai. Pilnų duomenų dar neturiu, kaip kuriose kolonijose šie koncertai praėjo, tačiau labai nudžiugau išgirdęs, kad Niujorke mes dar turime tikrai lietuviško jaunimo, kuris išdriso piketuoti Noreikos koncertą ir demaskuoti tokių koncertų tikruosius tikslus. Tie mieli ir gerbiami Niujorko lietuviai jaunuoliai yra akstinas ir šiam straipsniui.

Mat pas mus buvo kitaip, kada Detroito pasoneje Windsorso lapkričio mėn. pradžioje vyko toks koncertas. Garsino jį abi vietos lietuvių radijo valandėlės, tilpo skelbimai "Draugo" dienraštyje ir net lietuviškos parapijos biuletenyje. Na, ir atsilankė apie 650 žmonių. Žiūrovų tarpe buvo narių iš Lietuvos Sukilėlių vyriausybės, Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos Tarybos, Ateitininkų Federacijos Tarybos, JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos, Detroito Organizacijų Centro, Žurnalistų Centro Valdybos ir t.t. ir t.t.

Nuėjus, kada tikrieji tu koncertų iniciatoriai tarp daugybės kitų klaidingų tikslų nori mus savo tarpe sukiršinti, nesmerkti tu visų garbingų ir eilinių koncerto klausytojų, nes tikrai tikrų, kad jie ten ejo meilės Lietuvai ir lietuviškai dainai vedini, kadangi kiekvienas žmogus iš mūsų gimtojo krašto yra mums turtum relikvija, kurią kiekvienas norime pamatyti ir išgirsti. Juk tai lyg dalelė mūsų brangiosios šventosios Lietuvos. Tad už tai mes neturime ir negalime smerkti savo brolių tautiečių. Pagaliau kas gi beliktų Detroito kolonijoje, jei tuos visus Virgilijaus koncerto klausytojus nurašytume iš lietuviško gyvenimo? Didelė tūštuma...

Taigi šio rašinio tikslas nėra pasmerkti savo brolių lietuvių, dalyvavusių tame koncerte, pagaliau nei paties solisto Virgilijaus Noreikos, nei jo žmonos Žanetos, pagaliau nei ten dalyvavusių "vilniečių" ("Vilnies" skaitytojų), nes mūsų gretos taip retos ir aš nesijaučiu turis tokių teisių. Todėl nesivaidykime akmenimis savo tarpe. Geriau nukreipkime savo ginklus ir budrumą į mūsų tikrąjį bendrą priešą, šėtoniškai klaidingą komunistinę rusą, kuris mūsų meile savo gimtajam kraštui ir lietuviškai dainai naudoja mūsų pačių sunaikinimui. Juk, ar kas nors iš mūsų dar tebėra tokie naivūs ir galvoja, kad Noreikia ir kiti iš Lietuvos atvyksta asmenys čia siunčiami mūsų lietuvių palaiykėti arba padėti Lietuvai išvaduoti? Tokių, manau, nėra. Nors Stalinas, kuris trėmė mūsų brolius ir seseris į Sibirą, pūdė juos kalėjimuose, kankino ir šaudė, jau mirė, tačiau rusų imperialistiniai komunistiniai tikslai nepasikeitė. Kelias tik priemonės.

Ir Virgilijus Noreika, nors ir neturėdamas su savimi oficialaus politruko, nei mažojo rankos pirštuko negalėjo pakrutinti pagal savo norą. Jam iš paverptos Lietuvos išvažiuojant, Maskva įsakė, kur, kada ir ką jis gali dainuoti. Maskva keičia tik savo priemones. Pradžioje jį buvo aklinai uždurti geležine siena ir keikė bei smerkė visus pabėgusius nuo raudonųjų nasrų. Vėliau jį leido susirašinėti ir net siunti-

us siųsti, nors ir plėsdama nežmoniškų ir tarptautinių istatymais nepateisinamus miltus. Dar vėliau jį pradėjo mums siuntinėti "Tėvynės Balsą" ir gražiuoju vilioti į savo kraštą. Bet dabartinis jų žingsnis yra pats šėtoniškiausias iki šiol, nes jie mūsų meile Lietuvai ir lietuviškai dainai nori panaudoti mūsų pačių sunaikinimui, o tuos mūsų vadus, kuriuos jie patys anksčiau pasmerkė ir prakeikė, dabar kviečia atsilankyti į Lietuvą, garantuodami jiems saugumą.

Daugelis koncerto dalyvių sakė, kad "jie mane komunistu nepadarė" arba, kad "man smegenų neperplaus". Pilnai su tuo sutinku, nes tik beprotis arba didelis gobšuoletis galėtų tapti komunistu po to, ką pats po komunizmo letena pergyveno. Manau, kad jie ir neturi tikslų mus padaryti komunistais, nes mes būtume jiems nepatinkami ir blogi komunistai ir gal net patys tą komunizmą iš vidaus susprogdintume. Jie tai puikiai žino. Jiems mes nesame reikalingi, tačiau esame didelis kirlas jų akyse, todėl jie nori mus tik išbraukti iš pasaulio arenos, mus užliūliuoti, suminkštinti arba net burnas užčiaupti.

Juk jie tokie asmenys, kaip kad anksčiau minėjau, dalyvavę Detroito koncerte, pradės dažniau lankytis tokiuose parengimuose, susitikinėti su iš Lietuvos atvykusiais, važinėti į Lietuvą, tai ar daug jie galės kalbėti prieš tuos, kurie jiems davė leidimus aplankyti savo gimines Lietuvoje, žinodami, kad kiekvienam atveju jie galės terorizuoti jų gimines? Ar tokie asmenys neturės patys pasitraukti iš kovotojų gretų ir nusiangažuoti? Jie gal dar ir galės kalbėti apie lietuvių išlaikymą, bet apie Lietuvos išlaisvinimą turės tylėti.

Visų Virgilijaus Noreikos ir panašių solistų bei ansamblių siuntę šėtoniški tikslų mes nežinome, tačiau leiskite priminti bent porą galimybių, kurių dar niekas iki šiol mūsų lietuviškoje spaudoje neminėjo.

Pirmoji. Ar nėra galima, kad jie, pradėdami pas mus siuntinėti savo solistus, ansamblius ir gal net teatrą, nori sunaikinti mūsų kultūrinį gyvenimą? Juk kas gi iš mėgėjų tremtyje galės konkuruoti su iš to duoną valgančiu Noreika ar panašiais solistais? Ar mūsų ansambliai galės konkuruoti su Vilniuje ar Kaune paruoštais ansambliais? Pagaliau, ar mūsų mėgėjų teatrui galės prilygti, kad ir iš Šiaulių miesto atvykusiu teatru? Net jei mes ir būtume tokie optimistai ir, sakykime, Dievas duos mums čia daug talentų, tačiau vis vien iš Lietuvos atvykę vienetai daugiau žiūrovų patrauks. Jau ir šiandien mūsų didieji ansambliai, kaip Čiurlionio, Dainavos ir kt., neturi pakankamai pakvietimų koncertams, o jei jų niekas nekvieta, tai jie nedainuos patys sau ir keturioms salės sienoms.

Antroji galimybė. Mūsų daugumas organizacijų finansiniai išsilaiko beveik tik iš įvairių parengimų pelno. Jei daugumas koncertų, literatūros vakarų, vaidinimų ir kt. bus atvežama iš Lietuvos, tai, kada mūsų vietinis kultūrinis gyvenimas bus sužlugdytas, visos tos organizacijos savo finansinio pagrindo gali netekti, nes atvažiuojant programų išpildytojai tarsis tik su jiems patinkamomis organizacijomis. Taigi jie nenoris ir jiems nepatinkamas organizacijas galės prislopinti, o sau palankias — išugdyti. O kada neliks mūsų solistų, mūsų ansamblių, mūsų chorų ir mūsų teatrų, tada nežinia kokia "Lietuva brangi" jie mums pradės giedoti.

Kaip minėjau, nesmerkime nei Virgilijaus Noreikos, nei kitų pas mus atsilankančių, ne-

smerkime nei tu, kurie tuose koncertuose dalyvavo, nei tu, kurie juos dar garsiau gyre ir recenzavo, bet taipgi neprakeikime ir tu, kurie, gal būtų, išvagdami jų siuntę tikslus, susilaikė ir nėjo į tuos koncertus, o kai kurie net išdriso — nes Detroito tam tikrai reikėjo daug drasos — ir kitiems patarti į tokius koncertus neiti. Tikrai "iki kur mūsų politinė beprotybė nuvažiuo", jei mes pradėsime smerkti tuos, kurie yra nusistatę prieš komunistus.

Manau, jog daugumas iš mūsų supranta, kad po rusų komunisto letena pavergtose Lietuvoje gyveną mūsų broliai jau virš 20 metų daugiau ar mažiau turėjo prisitaikyti prie vietos gyvenimo sąlygų. Gal ten ir aukščiausiam poste sėdintis lietuvis komunistas yra tikras lietuvis patriotas, tačiau mes šiam laisvės krašte tiems patiems Maskvos agentams nestatinkime, bet gerai prisiminkime lietuvišką patarlę: "Neik su vėliniu obuoliu, nes neteiksi nei obuoliu, nei maišu". Taip, mes norime ne tik bendrauti, bet ir draugauti bei broliautis su savo broliais pavergtose Lietuvoje, bet kol į savo kraštą nuvykė tik Vilniaus viešbučiuose turime sėdėti, kol mums be politrukų priežiūros negalima su jais susitikti, kol mes ten negalime pasiūti nei lietuviškos knygos, nei lietuviško laikraščio, nei lietuviškos plokštelės, nei solistų, nei ansamblių, nei menininkų, nei kitų mūsų pasirinktų kultūrinių, tol joks bendravimas, bendradarbiavimas ar draugavimas yra neįmanomas. Siuntinius siųsdami ramiame komunizme, bet tai darome, norėdami pagelbėti savo alkanam ir nuogam broliui, bet pagalvokime, ar tikslu mums eiti į Noreikų koncertus, kuriuose tik savo smalsumą patenkiname? Ir gerai pasvarstykime, kokios to pasekmės.

Man atrodo, kad mūsų antikomunistinis nusistatymas kasdien silpnėja. Seniau purkštavome, kada tie patys "vilniečiai" rodė filmus apie Lietuvą, demonstravome, šaukėme ir rėkėme prieš Mikojaus, jam besilankant Amerikoje, o šiandien ne tik kad lankomės į Maskvos diriguojamus koncertus, bet net neleidžiame prieš tokius koncertus pasisakyti per lietuvių visuomenės pinigais išlaikoma radijo valandėles ar net kai kuriuose katalikiškuose lietuviškuose laikraščiuose. Kur dingio mūsų Pilėnų dvasia, kada net smalsumas mus nugali?

Baigdamas pageidaučiau, kad tiek PLB, tiek Vliakas, tiek ir Alta tokiais atvejais viešai pareikštų savo nuomonę kiekvienam atskirai iškilusiu klausimu, nes ir dabarėjusieji ir koncertą bandė atsiimti tik i bendrinis veiksnis nutarimas ir juos sau palankiai aiškino. Vieniems atrodė, kad Vliko narys Vytautas Vaitiekūnas leido i tokius koncertus eiti, nes jie buvo "privatūs" pobūdiu (nesimatė politrukų), kiti sakė, kad ir diplomatijos šefas Stasys Lozoraitis Eltos pranešimu palaikimo tokius koncertus, nes jame tarp kitko sakoma: "Min. Lozoraitis mano, kad netikslu smerkti visus, kurie santykiuoja su žmonėmis iš Lietuvos". Tretrieji bandė tvirtinti, kad ir PLB seime dr. Kęstutis Keblys patapošėjo per petį bendradarbiuotojams, o sukritikavo jiems nepritariantis. O kai kurie akiai atsidavė daugumos nuomonei sakdami, kad liaudis tokiais atvejais neklysta, ir ejo kartu su liaudimi, su vadais ir su "vilniečiais". Kokia vienybė?

Taigi, kiekvienas aiškino, kaip kas išmanė, ir mūsų veiksnis žodis tik šiuo klausimu būtų labai pageidautinas, nes, tur būt, dabar tokių koncertų tik pradžia buvo Amerikoje. Neturint aiškaus nusistatymo, mūsų bendras priešas komunizmas bandys mus savo tarpe sukiršinti, užčiaupti mūsų burnas ar ištraukti, o kitus mūsų pačių rankomis ir išstumti, iš aktyvių veikėjų gretų, bandys sunaikinti mūsų lietuvišką kultūrinį gyvenimą tremtyje ir nuslopinti mūsų gyvasias organizacijas. Galiausiai pageidau-

čiau, kad Lietuvos Laisvės Kovos Metams pasibaigus, mes ne savo tarpe kovotume, bet nu-kreiptume visas savo turimas kovos priemones tik priemonė savo tikslui atsiiekti. Nesistebė-prie mūsų visų priešą komunizmą. Neleiskime, čiau, kad jie ir religiją panaudotų savo šėtoniš-kad jis, šėtoniškai išnaudodamas mūsų meilę kiems tikslams.

Lietuvai ir lietuviškai dainai, tautiniai sunai-kintų mus šiam laisvės krašte. Jam menas yra kreiptume visas savo turimas kovos priemones tik priemonė savo tikslui atsiiekti. Nesistebė-prie mūsų visų priešą komunizmą. Neleiskime, čiau, kad jie ir religiją panaudotų savo šėtoniš-kad jis, šėtoniškai išnaudodamas mūsų meilę kiems tikslams.

Vytautas Kutkus

SOLISTO NOREIKOS KONCERTAI IR IŠEIVIJA

(Iš "LAIŠKAI LIETUVIAMS" gegužės mėnesio)

Atsakant Vyt. Kutkui į jo rašinį "V. Noreikos koncertams praėjus" ("L.", 1969 m. kovo nr. 114 psl.) ir teigiant, kad meilė Lietuvai ir lietuviškai dainai nesunaikins lietuvių šiam krašte.

Noreika, Noreika, Noreika... Aktualiausia tema šiuo metu: balsas, jo koncertai, jų tikslas, jo praeitis, šeimyninė padėtis ir t. t.

Visai neseniai stebėjau atspausdintu straipsniu Kanadoje leidžiamame laikraštyje "Nepriklausoma Lietuva", kur plačiai visuomenei buvo paduota "fakto" vietoje tokia nesąmonė, kad "Noreika — stribų padėjėjas, Lietuvos partizanų naikintojas". o dabar ir vėl naujiene — Noreikai akompanavo jo antroji žmona. Labai įdomus yra vienas dalykas: ar nepagalvoja kar-tais tokių "faktų" autoriai, kad šiuo metu, at-siradus didesnei galimybei pavergtos krašto gy-ventojams pasiekti Vakaruose esančius gimines nuolatiniams apsigyvenimui, tarp jų žmonių ga-li būti gerų Noreikos pažįstamų (nors pagal Noreikos populiarumą Lietuvoje, tai kiekvienas žino visą jo gyvenimą iki smulkmenų), kurie paneigtų greitai tokius "faktus", neatnešę ypatingos garbės jų autoriams.

Aš norėčiau sustoti ties vienu pagrindiniu klausimu: kodėl nenueti, pavyzdžiui, į Noreikos ar kokio nors kito koncertą ir nesusipažinti su pavergtose tėvynėje esančiais talentais? Argi tikslinga būtų patikėti skleidžiamai min-čiai, kad, atseit, mūsų jaunimas, nepergyvenęs komunistų žiaurumų ir pasiklausęs Noreikos, ansamblių ar kitų atliktų dainų, susižavės jais ir dar ko gero sugalvos grįžti į Lietuvą?

O kokia nesąmonė! Ir kaip mes norime nuvertinti savo jaunimą, savo žmones, padarydami juos kažkokias pastumdėlais. Jeigu jau taip, tai neprileiskime jaunimo prie Amerikos televizijos, neišleiskime jų į gatves, nes, pamatę hypius, bėgs iš namų. Iš tikrųjų, kuo gi skiriasi hypiui nuo komunistų? Ir vieni, ir kiti skelbia taiką, ramybę, laisvę ir sugyvenimą tarp žmonių, o kai sueina visi į vieną vietą, tai pragarą ugnelę kūrėna. O mūsų spauda tvirtina (kuo aš pilnai tikiu), kad mūsų išeivijos jaunimas sudaro stiprų ir sveiką vienetą. Tiesa, keletas keistulių grįžo į Lietuvą (pvz. Sovas), kurie su Noreikomis, ansambliu ir kitais susipažino tik... Lietuvoje. Noreikai koncertuo-jant pirmą kartą Montrealyje, jo koncerte ma-tėsi daug kunigų, o vis tik dar neteko girdėti, kad nors vienas iš jų būtų metęs sutaną.

Su visišku pasipiktinimu nagrinėjau p. Kutkaus pristatytas visuomenei galimybes dėl išeivijos kultūrinio gyvenimo sunaikinimo tuo atveju, jei čia koncertuos visokie Noreikos, ansambličiai ir jiems panašūs ir kad mūsų ansambličiai negali konkuruoti su Lietuvoje paruoštais ir iš to duoną valgančiais ansambliais.

Žinote, reikia pasakyti, kažkas baisaus! Reikia tik sugebėti taip nuvertinti mūsų menines jėgas išeivijoje!

Tad lai būna žinoma p. Kutkui ir panašiai galvojančiams, kad geriausias pavergtos tėvynės ansamblis "Lietuva" mūsų Čiurlionio ansambliui gali būti tik varžovas, bet ne kaip jo statomas pavyzdys! O tokios dainininkės kaip Lilija Sukytė — šiuolaikinė komunistų valdo-ma Lietuva visai neturi!

Kad iš Lietuvos atvykę menininkų vienetai sutrauks daugiau ar mažiau žiūrovų, tai visai suprantama, nes tas, kas nori patirti ir susipažinti su vargo sąlygose išbrandintais talentais, tas ateis pasiklausyti, bet tai visiškai nereiš-kia, kad mes tuo norime paneigti savo menines jėgas.

Meilė Lietuvai ir lietuviškai dainai, einant tuo keliu, joku būdu nesunaikins lietuvių šiam krašte, o dar daugiau, dar skaudžiau iš-rėksins komunistų padarytą mūsų tautai žai-dą; priminimas mums mūsų nelaimingos tau-tos išdraskymo padvigubins ir pagyvins mūsų jėgas!

Ir dar vienas klausimas: kodėl mes bijome pripažinti, pavyzdžiui, Noreikos talentą? Argi mes iš tikrųjų patikėsime komunistų skleidžia-mom nesąmonėm, kad tai yra jų nuopelnas? Nemanau, kad kas nors patiks tuo, kad komu-nistai įsakė Noreikai turėti gerą balsą, ir jis tuo garsėja!

Arba kažin ar Milano opera įsileistų pas sa-ve stažuotis kokius nors ten Sniečkus ar Venc-lovas, kurių vieninteliai gabumai yra laizyti komunistų padus!

Noreikos atžvilgiu vienintelis komunistų "nuopelnas" yra tas, kad jie pagal savo konsti-tucijos "laisvę garantuojančias teises" padarė plyši geležinėje uždangoje, kada Noreika galė-jo pralįsti Milano operos kryptimi.

Mes stebimės tuo, kad pavergtieji, atvažia-ve į Vakarus, dažnai po koncertų viešai dėkoja už jų pasisėkimus komunistų partijai ir pana-šiai. Bet ką gi jūs, gerbiameji, darytumėte jei-gu nuo to priklausytų jūsų egzistavimas ar ar-imųjų likimas?

Aš taip pat visai dar neseniai turėjau daly-vauti Vilniuje demonstracijai metu ir dėkoti už tariamą laisvę, laimę ir lygybę. Tai darome mes visi, suvaryti i aikštes! O man, gavus leidimą išvažiuoti į Vakarus, jaunimas man davė toki pasūlymą: "Išvažiuojant i laisvę, nueik i Lu-kiškio aikštę (dabar ten stovi Leninas su iš-tiesta ranka) ir apspauk tu ubagą, amžinai prašanči išmaldos!" Todėl, atsisakydami susipa-žinti su atvažiuoju iš Lietuvos ir dėl mums žinomų priežasčių negalėdami sužinoti jų dvasinio pasaulio, nors nesišvaistykime jų įžei-dinėjimais vien dėl to, kad jie atvažiuo iš ko-munistinio krašto. Aš esu visiškai tikra, kad, pirmai galimybei pasitaikius, jie lengvai iro-dytų, kokie jie "komunistai", ką aiškiai pasau-liui irodė čekoslovakų jaunimas.

Jau visai atsisveikinant su Lietuva, man vienas aukštą Lietuvos partietis-lietuvis pasakė: "Kiekvienas lietuvis, kuris tik yra laisvėje, turi judinti viešuosius sluoksnius dėl mūsų tau-tos likimo, o mes čia darome viską, ką galime, dėl savo egzistavimo".

Skaitydama panašius i p. Kutkaus straips-nius, pagalvojau, ir iš kur gi toks Vliakas gali turėti laiko judinti tuos viešuosius sluoksnius, jeigu jis yra kviečiamas išskirti kelių tarp sa-vęs susipešusių tautiečių!

Ugnė

"TUMO-VAIZGANTO" šeštadienines mokyklos mokiniai su vedėja Nijole Paulaitiene ir mok. kun. Ant. Sabu.

"Tumo-Vaižganto" šeštadieninė mokykla sėkmingai baigė mokslo metus. Atsisveikindami mokiniai, vedėjai N. Paulaitienė ir išeikė gėlių, o kun. A. Sabui maldų pasižadėjimus. Šiais mokslo metais mokyklos vedėjos N. Paulaitienės pastangomis, remiantis Krašto valdybos potvarkiu, buvo sėkmingai praveistos deklamacijų ir dailiojo skaitymo varžybos. Tenka pažymėti, kad N. Paulaitienė mokykloje dirba jau keletas metų iš eilės, mokinių ir jų tėvų buvo labai gerbiama, nes sugebėjo mokykloje įvesti gražią tvarką, pasitikėjimą ir jaunimą sudominti lietuvių kalba, rašyba ir lietuviškais reikalais. Kun. A. Sabas be pertraukos mokykloje dirba jau 19 metų, tai irgi labai gražus lietuviškas pasiaukojimas. Tikimės, kad ateinančiais mokslo metais mokykloje tuos pačius mokytojus ir daug didesnių sėkmių mokinių, negu buvo šiais metais.

I. Romanoff choras ir CBC orkestras "Sudbury High" mokyklos auditorijoje išpildė muzikos ir tarptautinių dainų koncertą. Jį atliko įvairių tautybių muzikai, solistai - profesionalai. Lietuviams buvo malonu matyti choristų tarpe ir solistų Vaclovą Verikaitį, kuris be nustatytos programos chorui, išpildė du solo dalykus ukrainietiška, 2 kartu buvo publikos iškviestas į scenos priekį ir palydėtas nenutrūkstamais plojimais. Iš ten pat, koncerto eiga buvo transliuojama per CKSO radio.

LONDON, ONT.

KANADOS TAUTYBIŲ MENO TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

Suvažiavimo įžanga prasidėjo gegužės 2 d. penktadienio vakare puošnioje Centennial Hall, London, Ont., dalyvaudant daugeliui delegatų iš visos Kanados. Pagrindiniu kalbėtoju buvo Ontario premjeras Mr. Roberts, kuris savo kalboje prisiminė Ontario dieną EXPO 67 ir pabrėžė, kad Kanada yra įvairiaspalvė tauta. Tokia ji turi ir palikti. Visas vakaras buvo pavadintas "Maytime Cabaret". Programą atliko vietinės Londono pajėgos, talkinant svečiams iš Newfoundland. Pradėjo lenkės mergaitės atlikdamos lyg plastinės mankštos numerį, apsilivkusios paprastomis pusiau ilgomis suknėmis, nešdamos gėlių vainikukus. Sekančią dieną tas šokis buvo visų sukritikuotas, kaip visai netikėtas to vakaro programai ir neturintis nieko bendro su lenkų liaudies šokiais bei rūbais. Po jų sekė škotai, ukrainiečiai, lietuviai ir pagaliau svečiai iš tolumo St. John's. "Baltijos" ansamblio šokiai labai gražiai ir gyvai pasirodė.

"Našlės" šoki, pasirodymai, kaip kultūringa ir drausminga grupė. Kadangi Newfoundland neturi jokių etninių grupių, keletas berniukų, vadovaujamų kun. D. Burton pašoko porą airiškų šokių ir mergaitės padainavo keletą dainelių, kuriose atpasakojo savo provincijos istoriją. Nors grupė tikrai nebuvo išpūdinga ir gana silpnoka, tačiau kaip svečiai jie buvo priimti šilta, tuo labiau, kai paaiškėjo, kad programos dalyviai yra našlaičiai, auginami vienuolių, ir kad tai jų pirmieji žingsniai. Toliau visi linksmynai ir stengėsi užmegzti naujas pažintis.

Šeštadienio rytą prasidėjo pats suvažiavimas, kurį atidarė Leon Kossar, Ontario Folk Art Council programų direktorius. Po to, pasiskirčius mažomis grupėmis, vyko diskusijos įvairiais klausimais aptariant praėjusio vakaro programą ir šokiais bei rūbais. Po jų sekė škotai, ukrainiečiai, lietuviai ir pagaliau svečiai iš tolumo St. John's. "Baltijos" ansamblio šokiai labai gražiai ir gyvai pasirodė.

Sault St. Marie, Ont.

SVEČIAS IŠ SUDBURIO

Kun. Antanas Sabas trumpai lankėsi mūsų mieste gegužės pabaigoje. Drauge su savo broliu, mūsų kolonijos kapelionu, aplankė keletą tautiečių. Viktoras Staškūnas, pirmąsias tarp šio miesto rangovų, nusivežė svečią į Batchawaną. Ten aprodė savo moderniškai įrengtą vasarvietę su 15 namukų-kotedžų ir Sunset moteliu. Svečias džiaugėsi, kad mūsų tautiečiui pavyko taip gražiai įsikurti. Vasarvietė yra tikrai patogi vietoj ant Superior ežero kranto. Ten yra visokių įvairumų; patogi vieta maudymuisi, žuvavimui ir medžioklei. Net maži vaikai gali saugiai maudytis. Yra įvairaus dydžio laiveliai ir net lėktuvas norintiems trumpu laiku pasiekti tolimesnes vietas.

Vasarvietė vadovauja Viktorija Švarlienė. Ji gerai pavišino svečią ir ta proga išeikė šimtinę dėl Lietuvos kankinių koplyčios Romoje. Mamai padeda saskarvietėje jos gražiai duktė Kristina. Ji gražiai kalba lietuviškai ir su malonia šypsena sutinka vasarotojus. Turėtų ir mūsų tautiečiai ten apsisotiti ilgesniam ar trumpesniam laikui.

Vincas Žurauskas susilaukė iš Suvalkų trikampio savo sužadėtinės Onos Nowak. Būrelis tautiečių nuvyko į aerodromą pasitikti naujos mūsų kolonijos narės. Vestuvės įvyks mūsų miesto katedroje liepos 5 dieną. Visi kolonijos nariai yra pakviesti į vestuves.

suomenei. Gal, kad pagyventi diskusijas buvo mestas šūkis ar nereikėtų pav. šokius ar rūbus sumoderninti ar pakeisti, išrenkant kas gražu ir patinka labiau publikai. Tačiau šis pasiūlymas buvo griežtai visų atmetas ir tik diskutuota kaip išlaikyti nesužalotą liaudies meną, paveldėtą iš protėvių, nes tik tada jis turi savo vertę. Pasirodo, kad ši problema labai aktuali ne tik lietuviams, nes ir kitur yra palinkimo pataikauti publikai, sutrumpinant sijos, ar apkarstant juos blizgučiais. Čia įdomiai pasisakė škotų atstovas, pabrėždamas, kad pas juos veikia tam tikri institutai instruktoriam paruošti. Ir kiekvienas mokytojas, prieš pradėdamas mokinti škotų tautinius šokius turi išlaikyti egzaminus ir gauti specialų leidimą. Jie savo tautinius šokius dažnai šoka salėse, kaip pramoginius šokius įvairių pobūvių metu ir jų mokinti pradeda vaikus jau nuo mažens. Buvo siūloma kaip galima daugiau tautybių įtraukti į šį sąjūdį, vis naujas įjungiant į aktyvų darbą. Čia keletą kartų buvo paminėti lietuviai, kurie visados noriai ir aktyviai įsitraukia, yra gerai pasiruošę ir

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

KAPITALAS virš trijų MILIJONŲ DOLERIŲ.
ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto.
VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.
Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenęs Kanadoje

MOKAME 5% už depozitus
5% už šėrus

DUODAME mortgicius ir asmenines paskolas iš 7 1/2%

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p. šėskyrus šeštadienį, pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šėskyrus šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. p. p.

BOSTINE: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. — • — Telefonas LE 2-5722

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U. S. R. paprastu bei oro paštu.

BE MUITO DOVANOS:

Įvairios sudėties maisto siuntiniai, automobiliams motorai ir padangos, motociklai, dviračiai, skalbiamosios mašinos, siu vamosios mašinos, televizijos priimtuvai, transistoriniai radijo aparatai, laikrodžiai, kilimai ir baldai.

Turime naujus iliustruotus katalogus, kuriuose yra smulkus aprašymas ir paaiškinimai. Pažymėtos kainos yra galutinės.

Taip pat persiunčiame pinigų, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių specialiose dolerinėse krautuvėse.

Maisto siuntinių svoris neribotas.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausiti, - telefonu bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug patarnavo ir pasirodusi patarnauti ateityje.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.
480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3098
Savininkai A. ir S. KALUZA

RIMVYDAS ADOMAVIČIUS

studijuojas inžineriją Kingstono Queen's universitete, pirmųjų metų studijas baigė labai gerais pažymiais (first class honours). Perkeltas į antrąjį kursą, testų pasirinkimą specialybę - pritaikomąją matematiką (applied mathematics).

G. ir A. TARVYDAI

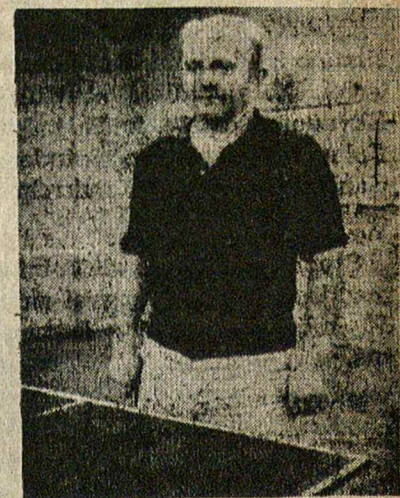
pereitą sekmadienį, savo sūnaus Pauliaus konfirmacijos proga, su ruošė iškilmingas vaišes. Šeimos šventėje dalyvavo daug p. p. Tarvydų draugų, bičiulių ir prietelių.

NAUJA LIETUVIŠKA ŠEIMA

Gegužės 17 d. 2 val. p. p. Priskelimo par. bažnyčioje, Toronte, buvo sutuokti dr. Arūnas Paulius Dailė su pedagogė V. da Marija Tamulaityte.

Vida Tamulaitytė, čia mokslo baigusi pedagogė, dabar dirbanti atsakingą darbą Toronto Education Board'e.

Dr. Arūnas Dailė — daktarų gydytojas, skautų veikėjas ir Kanados armijos kapitonas. Būdamas kariuomenėje su kanadiečiais kariais jis yra lankęsis ir buvęs Turkijoje, Egipte ir kitur.

Dr. A. Saunoris, laimėjęs stalo teniso pirmenybes Toronte.

lengva su jais dirbti. Prie tokių priskirtos ir kitos baltų tautos, o jiems priešingai esą italai, kurie labai užsidaėtik savo bendruomenėje, nenori bendrauti, blaui, ar visai nesidomi kultūriniu veikimu, bet stengiasi rūpintis tik doleriais. Daug pritarimo visų dalyvių susilaukė pasikeitimas grupių vienos vietovės su kita, nes tai yra labai auklėjanti ir daug įtakos jaunimui turinti galimybė keliauti, pažinti Kanadą ir jos žmones. Ir šiandien jaunimas iš tolumo St. John's, globojamas lietuvių "Baltijos" jaunimo stebėjo skirtingą gamtą, klimatą ir žmones, sėdėjo ant grindų muzulmonų mečetėje, valgė rytietiškus jų pietus, kaip ir daugelis iš mūsų gal pirmą kartą. Tačiau visa tai jiems labai patiko ir jie žadėjo savo išpūdžius pasidalinti su draugais likusiais namuose.

Vakare vyko iškilmingi pietūs Holiday Inn, kurių metu labai įdomiai ir ugningai kalbą pasakė Mr. John Fisher (Chairman-Canadian Folk Art Council). Jis pabrėžė, kad Mozartas, Beethovenas, Bachas yra nemirtingi ir brangūs mums, bet reikalingas ir tautinis menas, labiau suprantamas ir prieinamas visiems, kad jis jungtų visus, parodytų, kad visi esame vienodai nuo eskimo lig škoto, visi mokam bendrai džiaugtis ir vieni kitus suprasti.

Sekmadienis buvo skirtas paskutinėms pastaboms ir išvadoms. Daug laiko buvo skirta diskutuojant kaip jaunimą įjungti į choras, kuriais susidomėjimas yra daug mažesnis, negu šokių grupėmis, kadangi jaunimas labiau mėgsta šokti, dainas palikdamas senesniems. Prieita išvados, kad reikia stengtis išlaikyti tautinį meną nesužalotą ir autentišką, pristatyti jį publikai kuo geriau paruošta ir neperkrauti programų per ilgai jas ištiesiant, prašyti valdžios paramos ypatingai skiriant pinigų kelionėms į kitas provincijas ir remti ruošiamus festivalius. Paskutinis kalbėtojas pabrėžė, kad jaunųjų pavardės, kurie šoka ir dainauja

nuoja festivalių scenose, vargu be pasirodo pataisos namų arba hiplių sąrašuose. Jų laisvalaikis užimtas programoms besiruošiant ir vėliau energija išeikvojama pasidalinant su kitais. Tuo Kanada auginami rimti ir geri piliečiai ir pagarba tiems, kurie su šiuo jaunimu dirba ir jį auklėja. O valdžia turėtų tai suprasti ir šiuos parengimus remti.

Išskeltas taip pat įvairių audinių, keramikos drožinių ir visai kita, kas kuriai tautai charakteringa, rinkimas patalpinant tai muziejuose ar prie festivalių suruošiant parodas.

Lietuviams suvažiavime atstovavo dr. M. Ramūnienė iš Otawos, Miras Chainauskas iš Londono ir G. Breichmanienė iš Hamiltono. Penktadienio koncerte ir šeštadienio vakare pietuose matėsi ir daugiau Londono lietuvių.

Tarp kitų Londono įdomybių teko matyti ir nesenai susidariusį orkestrą, kurį suorganizavo vietos dailininkai, patys pasidarydami ir instrumentus, kurių ir vardų neteko išaiškinti. Tik vienas familiarus instrumentas buvo būgnas, ant kurio kabojo tuščias coca-cola butelis. Ir instrumentai ir patys programos atlikėjai tikrai skirtingi ir keisti, kaip ir jų kūriniai. Patys užsikimšę vata ausis, jie pateikė kažkokios chaotiškos muzikos pyne. Deja, nesulaukę net pirmosios dalies galo, pirmieji prapuolė jaunuoliai, o paskui juos ir visi kiti. Liko tik keletas drąsulių, kurie turi stiprias ausis ir nebijo galvos skausmo. Teko girdėti, kad jie bus siunčiami Anglijon ir Prancūzijon, kaip savotiško ir naujoviško meno atstovai G/B.

IŠ ŠEŠTADIENINĖS M - LOS VEIKLOS

Šių metų gegužės mėn. 11 d. šeštadieninė mokykla užbaigė mokslo metus.

Mokslo metų užbaigimą ir kartu Motinos Dienos minėjimą mokykla pravedė darniai ir išpūdingai. Scenos uždangai pakilus, be įžangos ar atidarymo kalbu, prasidėjo mokinių lietu-

vių poezijos, dainų ir tautinių šokių montažas. Rinktiniais poetų žodžiais mokiniai prabilo į savo mamytės bei išreiškė pavasarį atbūdančią gamtą. Žodžius lydėjo mažųjų skambios dainos ir šaunūs tautiniai šokiai. Montażą paruošė ir jam režisavo mokytoja Gr. Petrauskienė ir D. Chainauskienė.

Vietoje paskaitos keturi vyresniųjų skyrių mokiniai sklandžiai paskaitė savo rašinėlius, žinoma motinoms skirtomis temomis.

Antroje programos dalyje "Baltijos" sambūrio mergaitės, buvusios šeštadieninės mokyklos mokinės, pasigėrėtinai atliko vieno veiksmo scenos vaizdelį "Pavasario Žiburėliai". Jų vaidyba ir puiki lietuvių kalbos tartinis ypač pažymėtina. Vaidelio autorius kun. B. Pacevičius ir režisore Gr. Petrauskienė gausiomis audringomis katutėmis scenon prie vaidintojų iššaukė malonai nuteikta publika ir juos pagerbė už taip gražią akimirką, skirtą mamytėms.

Vos mokslo metams užsibaigus, mokyklos tėvų susirinkime atsidėjus pasvarstyti visi mokyklos reikalai, atkreiptas dėmesys į priešmokyklinį auklėjimą - mokymą, tai yra į vaikų darželio ar priešmokyklinio skyriaus steigimą. Gyvų diskusijų sukėlė ir naujai projektuojama ir siūlomą įvesti beskyrinė sistema. Išrinktas ateinančioms mokslo metams naujasis tėvų komitetas.

L. E-TAS

LIETUVI DARBININKAI!

Jei Tamsta dirbi metalo ar medžio dirbinių fabrike, tai Tamstos gaminių yra ne kas kita, kaip geometrinės figūros. Toki darba žymiai palengvina geometrijos žinojimas. Nežinodamas geometrijos, Tamsta niekuomet nebūsi nei meistras, nei formantas. Tai kodėl nesusipažinti su geometrija? Mokytis niekuomet ne vėlu.

Per šešias pamokas (raštu) Tamstai suteiksime geometrijos žinias, kurios praktiškai Tamstai reikalingos, nevargindamos Tamstos akiškosios ir teoremosios.

Viena pamoka 2 dol. 50 centų, taigi už 15 dolerių Tamsta įgisys žinojimą, kurį mokiniai mokyklose, paprastai įgis per dvejus metus.

S. Kriaučiūnas
38, Prospect Hill,
Swindon, Wilts,
England.

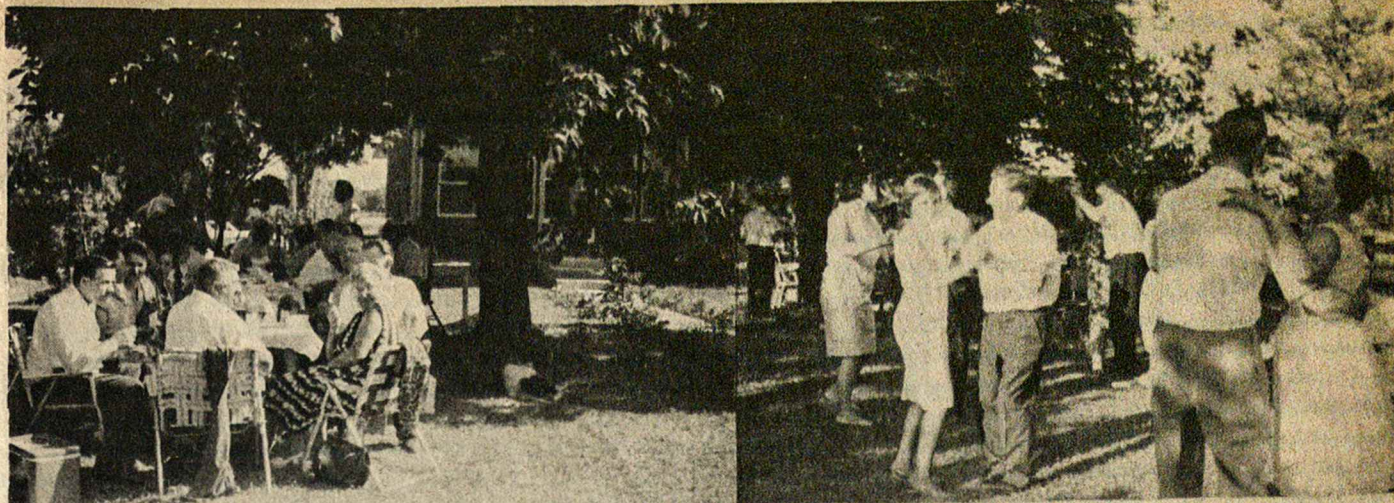
Geriausie taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių Kredito Kooperatyve "TALKA"
21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.

Nemokamas gyvybės ir asm. paskolų draudimas
 Nemokamas pilnas čekių patarnavimas
 Pardavodame American Travelers čekius ir money orderius
 Užtikrintas indėlių saugumas
 Kapitalas virš \$1,600,000.00

MOKAME UŽ:	
Depozitus	5%
Sėrus	5.5%
Terminuotus indėlius	6.5%
SKOLINAME:	
Asmenines paskolas iš	10%
Nekiln. turto paskolas iš	9%

Darbo valandos:
 Pirm. 9.30-5 v.p.p.
 Antr. 9.30-5 v.p.p.
 Treč. 9.30-5 v.p.p.
 Ketv. 9.30-5 v.p.p.
 Penkt. 9.30-5 v.p.p.
 Šešt. 9-1 v.p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

St. Cathariniečiai lietuvių linksminasi...

BIRŽELIO IŠVEŽIMŲ MINĖJIMAS Hamiltone įvyks sekmdienį, birželio 15 d. kartu su latvialais ir estais. Jis prasidės 11 val. ryto su pamaldomis už išvežtuosius ir žuvusius už Lietuvos laisvę, kurias atlaikys prel. kleb. J. Tadaraukas.

3.30 po pietų kviečiame visus su mašinomis susirinkti Loblaws autoakštėje, kuri randasi Main St. East tarp Tisdale St. So. ir Cathedral Girls High School. (Toje pačioje vietoje kur ir pernai). Iš ten 4.00 val. p. p. visos mašinos išvažiuoja į miesto centrą. Prie Nežinomo kareivio paminklo bus padėtas vainikas ir trumpas žodis. Šiais metais šiam liūdnam pabaltiečių minėjimui vadovauja latviai. Ruoškimės dalyvauti jame visi ir prisiminkime pilnas skausmo ir kančių dienas, kada mūsų tėvynę prarado laisvę, o jos sūnūs ir dukros buvo pamerkti didelėm kančiom ir mirčiai.

KLB HAMILTONO APYLINKĖS VALDYBA.

Padėka
 Visiems prisidėjusiems prie Lietuvos Šaulių Sąjungos 50-ies metų jubiliejinės sukakties minėjimo, įvykusio š. m. gegužės mėn. 17-18 dienomis Hamiltone, DLK Algirdo šaulių kuopos valdyba taria tikrą nuoširdų šaulišką aciu.

Generaliniam konsuliui dr. J. Žmuidzinui ir Ponai už dalyvavimą ir gražų sveikinimo žodį, prof. V. Mantautui, KLB Krašto valdybos pirm. dr. S. Čepui. Didžiai gerbiame mons. prelatui dr. J. Tadaraukui už atlaikymą iškilingų pamaldų ir už gražų, gilią prasmingą pamokslą bei už visą kitą suteiktą paramą.

KLB Hamiltono Apylinkės valdybos pirm. A. Juozapavičiui, LŠST Centro valdybos įgaliotiniui J. Preikšaičiui, LK Kūrėjų-Savanorių atstovui kap. K. Sitkauskui, Kanados šaulių valdybos pirm. St. Jokubaičiui, visiem šaulių kuopų valdybų pirmininkam ir visiem broliams ir sesėm šauliam. Nuoširdus aciu Montrealio LK Mindaugo š. kuopos scenos mėgėjų grupei už suvaidintą "Subatvakarį".

Solistui Vaclovui Verikaičiui už sudainuotą gražias, šventei pritaikintas, dainas ir muzikai p. Govėdai už akomponavimą. Didelę padėką reiškiamo mūsų rėmėjams, loterijos staliukų aukotojams p.p. Pilipavičiams, Šimkevičiams, Pranskevičiams, Didžbaliams ir p. Liaukui.

Neužmirštamas aciu priklausomų mūsų mielos šeimininkėms: P. Šukaitienei, O. Vindašienei, O. Kareckienei, O. Leščinskienei ir visiems broliams ir sesėms šauliams, šaulėms, kurie kuo nors prisidėjo prie bendros šauliškos tautos.

Didelis aciu visiems atvykusiems dalyviams, kurie įgalino sklandų minėjimo pasisekimą. DLK Algirdo šaulių kuopos VALDYBA

GERIAUSIA DOVANA savo vaikams, vaikaičiams yra tokia, kuri: vienkartinė, nesenstanti, nepažeidžiama, neįkainojama, individuali, originali ir nuoširdi.

Visos informacijos ir pavyzdys atsiuntus \$1.00 išlaikoms padengti (užsisiųsiu atsakymą). Rašyti: "NL" administracijai, c/o M.G. 7722 George Street, LaSalle 690, P.Q.

ST. CATHARINES, ONTARIO

RETAI GRAŽI ŠIU METŲ JONINIŲ PROGRAMA

Nėra abejonės, kad Hamiltono meno vienetai yra nuėję tolimą kelią lietuviškos kultūros srityje. Tas kelias siekia visus žymesnius lietuvių centrus, o "Gyvatara" pasiekė net ir Europą. Jų bendras pastatymas G. Veličkos "Žydintis vasaros vėjas", turėjęs didelį pasisekimą Toronte ir kitur, sudarys Joninių programos pagrindinę dalį. Jau tuo pačiu birželio mėn. 28 d. bus žymiausias kultūrinis įvykis šiame krašte.

Į Jonines šiais metais yra kviečiami Amerikos ir Kanados

senosios kartos lietuvių ateiviai ir jiems bus paruošti specialūs stalai. Jie bus pasveikinti ir atitinkamai pagerbti.

Lietuviškų portretų paroda, o taip pat ir tautinių dirbinių meno paroda bus atidaryta nuo 2-ros valandos po pietų toje pat salėje.

Programai pasibaigus, salėje bus daug ir įvairių dalykų; Jonų papuošimas gėlėmis, Jonų šokis ir kit.

Siemloterija labai gausi ir turtinga laimės staliukais. Orkestras gros ir lietuviškus šokių.

Rengėjų tikslas yra patenkinti

MONTREAL

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS ŠEŠTADIENIS PER **CFMB** STOTI BANGA 1410, 10:00 VALANDĄ VAKARŲ
 TEL. 669-8834. Programos vedėjas L. Stankevičius

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
 601 St. John Road TEL. 695-3883
 POINTE CLAIRE, QUE. (M. RUTKAUSKO)
 • Atliekame prabėgimo ir kapitalinio auto-mašinų darbus.
 • Taip pat patarnavimas gozolinu, alyva, padangomis ir kt.
 • Tikrai keliolika minučių iš Montrealio greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20. Atvažiuojant neapsiriksime!

Lafleur Radio Taxi SKAMBINKITE, iš visų vietų LaSallėje.
 Savininkas Alfonsas Viskantas. TEL. 366-8300
 SPECIALIOS KAINOS:
 • Krikštynoms, vestuvėms ir laidotuvėms. -- visos 24 valandos.
 • Į tolimesnes užmiesčio ir kito miesto vietas.

LaSalle Auto Specialist Reg'd. TEL: garažo 366-0500 namų - 366-4203

TAISAU IR DAŽAU AUTO-MAŠINAS.
 7717 RUE GEORGE LASALLE, P.Q. SAV. G. DESROCHERS.
 (Priešais NL redakciją)

Universal Cleaners & Tailors
 B. KIRSTUKAS
 TEL. 769-2941.
 239 FORTH AVENUE (at Wellington St.)
 Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

Windsor
 DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.
 1205 CHURCH AVENUE, VERDUN, P.Q.
 Tel. 768-6679.
 Savininkai: A. Keršys, P. Petrusis, P. Keršulis, A. Greibus.
 Valome visokius drabužius, langų užuolaidas, lovų užtiesalus, antklodes, karpetus, sopskas ir visą kitą namų apyvoką. Windsor yra moderni valykla, turinti 20 metų patirtį šiam darbe. Turinti naują įrengtą moderniausią drabužių apsaugą (storage) ir greitą patarnavimą.

Baltic Woodwork Co. TEL. 366-3884
 K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS
 547 Lafleur Ave., LaSalle (650) P.Q.
 Daromės įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

BELLAZZI-LAMY INC. TEL. 366-6941
 BOIS DE CONSTRUCTION BUILDING MATERIALS
 7682 BLVD. CHAMPLAIN coln 61ème Ave., LaSalle
 ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA: Durys, langų rėmai, Izoliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris, cementas, B.P. išdirbiniai, cementas ir kt.

KELEIVIS
 636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127 USA.
 Alšku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 62-čius metus. Jį vieni giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?
 Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinę Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 61 metus pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

Keleivis duoda ir teisinių patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$5.00.
 Jau galima gauti --- 1969 --- metų Keleivio Kalendorių. --- Kaina \$1.00.

SEJA
 Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas.
 Redaktorius Grožvydas Lazauskas.
 Administracijos adresas: Juozas Urbelis 1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160 USA.
 Prenumerata: JAV ir kitur \$5.00 metams.

ti visus, kurie tik atvyks į šį gražiausią ir didžiausią metinį rengimą.

Pelnas, koks jis bebūtų, visas eina lietuviškam jaunimui - skautams. RENGĖJAI

J. A. VALSTYBES

— Prof. dr. Jokūbas Stukas, buvęs Seton Hall Universiteto So. Orange, N. J. Tarpt. prekybos Instituto direktorium trejus metus, pakeltas į Prekybos skyriaus direktorium; nuo rudens semestro jam suteiktas vyr. profesoriaus titulas. Šiuo metu jis asistuoja Universiteto Prekybos kolegijos dekanui naujų prekybos kolegijos rūmų pastatyme. Naujieji rūmai kainuosią pusantro milijono dolerių; statyba bus pradėta dar šiais metais..

• Sandaros redaktoriui M. Vaidylai susirgus, šiuo metu laikraštį redaguoja Pranas Šulas ir Jonas Vaidėlys. Administratorium pakviestas Aleksandras Blinstrubas iš Bridgeport.

• Generolas Vladas Mieželis, kuris iki šio laiko gyveno Chicagoje, dabar, pasitraukęs į pensiją, nusprendė išvykti į Arizoną. Jo bičiuliai surengė gražias išleistuves.

St. Cathariniečiai skautai.

— New Britain, Conn., gegužės 4 d. įvykusiame Lojalumo dienos parade, Connecticut lietuvių gausiai dalyvavo ir laimėjo dvi pirmas premijas. Vieną trofėją laimėjo, kaip didžiausias vienetas dalyvavęs parade po Amerikos karo veteranų. Antrą trofėją laimėjo už grupinį geriausią pasirodymą.

— Patersono, N. J. apylinkė savo metiniame susirinkime išsirinko naują LB apylinkės valdybą iš Kęstučio Čičiūno, Antano Gudonio, Vitos Matusaitienės, Antano Rugio ir Angelės Stankaitienės. Balfo reikalais rūpintis ir toliau sutiko Juozas Majauskas ir 16 Vasario gimnazijos rėmėjų būreliu — Vytautas Gružas.

JIB VARTODAMAS NEBOSI NEI PLIKAS, NEI ŽILAS

JIB vartojo 16 savalių **pusę metų** vienus metus

Fotografijos rodo, kad JIB vaistai ATAUGINA PLAUKUS, pašalina pleiskanas, šašus, niežėjimą, sušvelnina plaukų slinkimą, gražina natūralią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS užtikrintai JIB 8 uncijų bonka — \$5.50. Užsakymus su pinigine perlaida siųskite JIB laboratorijai atstovybės Kanadoje adresu: JIB Laboratorija, 2498 Dougall Ave, Windsor, 12. Ont.

HIGHLAND AUTO BODY
 611 Lafleur Ave. LASALLE Tel. Buss. 366-7281
 Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

JOE'S BUTCHER & GROCERY **DĖMESIO!**
LAURINAITIS JUOŽAS
 TEL: 524-0209
 1918 Frontenac Street, Montreal, P.Q. (Prie požeminio "METRO" stoties).
 • Papigintos sviežios dešros, vietoj už svarą 85 ct. -- parduodama po 65 ct.
 • Papiginti minkšti gėrimai: Gurd's ir Orange didelėmis bonkomis, vietoj 42 ct. už 2 bonkas -- parduodama po 29 ct.
 • Taip pat alus visų rūšių. (Nuolaidos be pristatymo).

Jetté & Frère Itée
 Plumbing & Heating kontraktoriai
 140 - 2e AVENUE LASALLE **366-0330**
 • Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrengimai
 • Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai
 • Apkainavimas nemokamas

LaSalle **AUTOMOBILE INC.**
 7635, BOUL. LASALLE LASALLE, QUÉBEC TEL. 366-7818
 LAURENT DAIGNEAULT Président

Tony's Photo Studio PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS ĮVAIRIOS PROGOS
 1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.
 TEL. 525-8971. T. Laurinaitis

A.B.C. SIUNTINIŲ AGENTŪRA
 3891 St. Lawrence Blvd. Montreal 18, P.Q. Tel. V14-9098

• ABC yra tik viena kompanija Montrealyje, kuri įgaliota priimti siuntinius ir legaliai išrinkti maitinimo mokesčius.
 • ABC aptarnauja Montrealyje LIETUVIUS klientus, kurių pilną pasitikėjimą turi jau 14-ka metų.
 • ABC turi didelį pasirinkimą įvairių gėrybių siuntiniams, --- aukščiausios kokybės ir žemiausia kaina!!!
 • ABC priima ir pinigų už kuriuos jūsų gimines gali nusipirkti įvairias prekes dolerinėse krautuose Lietuvoje.
 • ABC turi SPECIALIUS maisto produktus siuntiniams į Lietuvą: UŽ ½ KAINOS (50% NUOLAIDA) Visokias rūšies maisto pavyzdžiai ir šimtai kitokios rūšies maisto produktų, šokolado ir t.t. Prašykite katalogo.

110 sv. cukraus \$15.50 Šitos kainos įskaitant: produktus,
 110 sv. miltų \$21.50 miltų, persiuntimo mokesčių ir t.t.
 110 sv. ryžių \$25.00 Jūs nemokėsite nė vieno cento
 22 sv. taukų \$12.70 daugiau!

NELAUKdami UŽEIKITE Į ABC IR UŽSAKYKITE SIUNTINIUS, TADA IŠVENGSITE SKUBĖJIMO
 ABC patarnavimas --- 100% pasitenkinimas!

MONTREALIO LIETUVIŲ BIRŽELINIŲ TREIMŲ PAMINĖJIMAS

Kaip jau buvo minėta pereinamame "NL" numerioje, birželio treiminių minėjimas įvyks šį ketvirtadienį, birželio mėn. 12 d.

Vainiko padėjimas prie paminklo Dominion Square 6 val. vak. Aktas ir meninė dalis 7 val. vak. Muzikos Instituto salėje 4873 Westmount Ave., Westmount. Visus kviečiame kuo skaitlingiau dalyvauti. Pagrindinę kalbą pasakys "NL" redaktorius dr. H. Nagys, o meninę dalyje pasirodys latvių vyrų choras "JUNDA", mūsų solistė G. Čapkauskienė ir estų mišrus choras.

Birželio mėn. 16 d. nuo 8 iki 8.30 val. vakare per CKVL FM radio stotį 96.9 banga bus duodama programa (anglų kalboje) birželinį treiminių tema. Bus skaitomas tekstas ir transliuojama Baltijos kraštų muzika. Pasiklausykite ir pakalbinkite kitataučius bičiulius darbovietėse ar kitur, kad ir jie šios programos pasiklausytų.

Dar primename, jog dėl susidariusių aplinkybių Montrealio seimelio pirmininkui J. Lukošui iš pareigų pasitraukus, iki šios kadencijos pabaigos kitiems liekanti eito pareigos, padaryti sekanti prezidiumo pakeitimai: pirmininku Petras Klezas, tel. 365-5575, sekretorium Vukas Akstinas, tel. 488-3845 ir vice-pirmininku jaunimo reikalams R. Rudinskas, tel. 482-4094. Organizacijos ar pavieniai asmenys, turėdami kokius nors reikalus, ličiūčius bendruomenę, prašome kreiptis pas išvardintus asmenis.

Tuo pačiu pranešame, kad KLB Montrealio apylinkės seimelio sesija yra nutarta šaukti rugpjūčio 17 d. 3 val. p.p. (sekmadienį) Aušros Vartų parapijos salėje. Organizacijų atstovus ir visuomenę prašome šią datą rezervuoti šiam reikalui ir skaitlingai dalyvauti sesijos susirinkime.

KLB-nės Montrealio apylinkės V a l d y b a.

EVANGELIKAMS PRANEŠIMAS

Birželio mėn. 15 d. 11:30 val. bus pamaldos St. Johns Lutheran Church, 3594 Jeanne Mance St., Montreal. Pamaldas laikys kun. Hansas Dumpys, prašoma skaitlingai dalyvauti.

Taip pat pranešama, kad parapijos taryboje įvyko šie pasikeitimai: ilgametis pirmininkas Mykolas Šulmistras iš pareigų pasitraukė, nauju pirmininku yra Arturas Borkertas; pasitraukus tarybos nariui Naujokui, nauj. taryb. nariais yra Augustinas Bajoras ir Mykolas Šulmistras.

IŠVYKO Į LIETUVĄ

Praeitoje savaitėje iš Montrealio per Amsterdamą ir Maskvą išskrido į Vilnių penkioms dienoms Eugenija ir Mykolas Lukošiai, taipgi M. Kavaliūnienė ir Strėlienė.

NL GEGUŽINĖS ŠIOJE VASAROJE NUMATYTOS SURUOŠTI Pr. Juodkojo vasarvietėje prie Val David lios mėn. 13 d. ir Pr. Skrubio vasarvietėje rugpjūčio mėn. 17 d.

PRANEŠAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ — sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga, įrodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

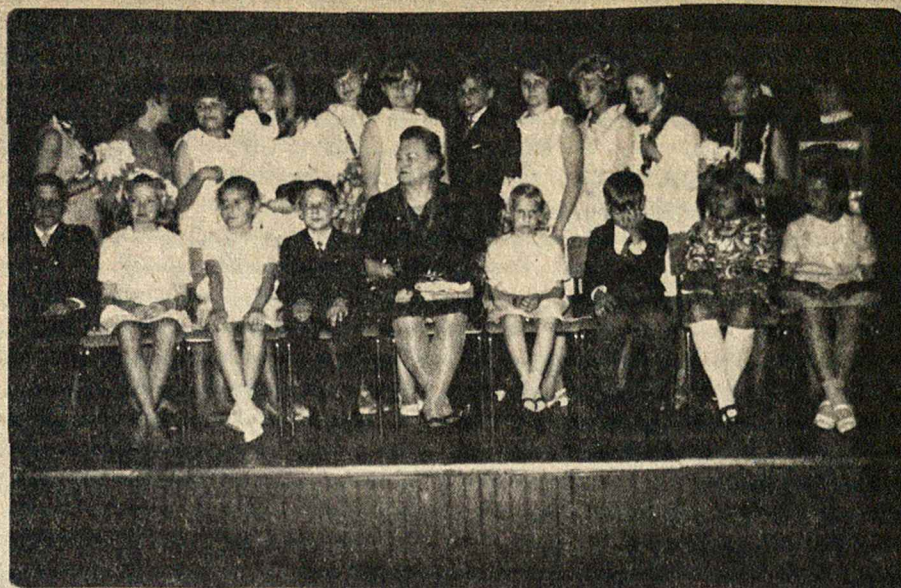
Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams įvykdo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia - rezultatai būdavo tokie nuostabūs, kad šis pagerėjimas tesdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus gražinti, jei nebūsime patenkinti.

Elzbieta Kardelienė muzikos studijos mokiniai, praeitu metų koncerte. Šių metų toks koncertas įvyks birželio mėn. 15 d. (sekmadienį) 7 val. vak. Aušros Vartų parapijos salėje.

LITAS

"LITAS" \$ 2,511,000

"Litas" praėjusio mėnesio gale jau perviršijo du su puse milijono dolerių ir pasiekė \$ 2,511,251.93 balansą. Taigi, nuo pradžios metų paaugo \$ 125,000. Svarbesnės aktyvo pozicijos (skliausteliuose praeitais metais tame pat mėnesyje): kasa banke \$ 109,774 (67,895), išduotos paskolos \$ 2,245,756 (2,026,040), vertybiniai popieriai \$ 145,786 (92,693), centrinėje kasoje \$ 2,248 (11,617).

Svarbesnės pasyvo pozicijos: terminuoti indėliai \$ 490,680 (88,500), šėrai \$ 1,297,095 (1,442,348), depozitai \$ 619,636 (557,681), atsargos fondai \$ 52,392 (37,148), šių metų pelnas \$ 51,394 (39,447).

"LITAS" nustoja veikęs sekmadieniais iki rugsėjo mėn. 15 d. pradedant ateinančiu sekmadieniu.

ŽMOGUS IR JO PASAULIS parodos bilietus ir American Travelers čekius Tamstos galite nusipirkti "Lito".

"LITO" NARIŲ nepaprastas susirinkimas užpraeitą sekmadienį, birželio mėn. 1 d. įvyko Lietuvių Klube ir praėjo labai geroje nuotakoje. Susirinkimas patvirtino valdybos siūlymą pereiti iš Quebec Credit Union League į Cendel Credit Union Federation. Buvo išrinkta "Lito" statutui peržiūrėti komisija iš J. Bernoto, G. Alinausko, V. Bilevičiaus, A. Gražio, S. Kęsgailos, R. Otto, J. Šiaučiuo ir A. Vazalinsko. Pr. R.

DĖMESIO norintiems keliauti į New Mexico, USA.

Tučiuojau ieškomas bendrakeleivis galintis vairuoti auto-mašiną, 3-į savaičių laikotarpiui. Skambinti: - 722-3324.

DR. A. S. POPIERAITIS

B. A., M. D., C. M., M. Sc., L. M. C. C., F. R. C. S. (c).

CHIRURGINĖ PRAKTIKA

KREIPTIS TEL: 931-3275.

SEAFORTH MEDICAL BUILDING
3550 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

Dr. E. ANDRUKAITIS

832 St. Joseph Blvd. E.
(kampus St. Andre).
TEL. 522-7236.

Dr. J. MALIŠKA

Dantų gydytojas

1440 St. Catherine Street W.
Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų gydytoja

1410 Guy St. pirmas aukštas
11-12 kambarys.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. V. GIRIUNIENĖ

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

ADVOKATAS

Suite 205

J.P. Miller, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame St. E.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

Sun Life Building
Suite 2001
Tel. 866-1359

JUOZAS GRAŽYS

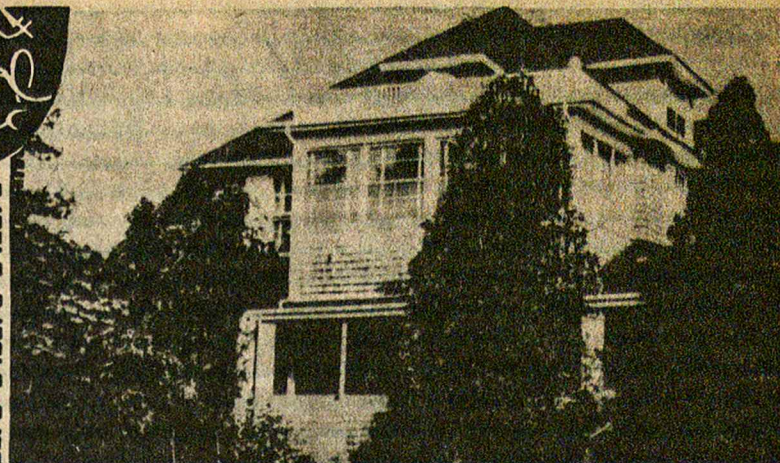
KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Verdun, Montreal

Tel. 767-6183.

Mielie AUDRONĖS svečiai!
Maloniai kviečiame jus su Prieteliais atvykti ir praleisti jaus atostogas mūsų vasarvietės vietoje AUDRONĖ - Cape Cod.
Atidarojama vasarvietė nuo birželio 22 ir jau dabar priimami užsakymai.
Kreiptis: E. Jansonas 15 Rose Dale St Boston 02124 Tel 288-5999, o po 6/22/68 tiesiai į vilą Audronė
Visi maloniai laukiami iki pasimatymo Audronėje
Jūsų Marija ir E. Jansonai.

AUDRONĖ

87 East Bay Rd. OSTERVILLE Cape Cod Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

rapiją Montrealyje), Tėvų komiteto pirm. dr. P. Lukoševičius, Vinco Kudirkos šešt. mokyklos vedėja p. E. Navikienė, Liet. bankelio "Litas" vedėjas p. Rudinskas, Tautinių šokių dėstytoja p. H. Lapinienė, Aušros Vartų šešt. mokyklos vedėja p. S. Ališauskienė, Aušros Vartų parapijos klebonas Tėv. L. Zaremba, SJ. Iškilmes pravedė Kursų Liet. geografijos dėstytojas p. S. Baršauskas. Kursus šiais metais baigė: Baradinskaitė Kristina, Bunytė Virginija, Girdžiūtė Nijolė, Lapinas Algis, Lukauskaitė Angelė, Montvilaitė Rūta, Skučaitė Laima, Žitkutė Vida, Zubaitė Rima, Kunnapuu Loreta ir Danaitytė Rūta.

Pirmaisiais mokiniais baigė: Danaitytė Rūta, Zubaitė Rima ir Montvilaitė Rūta. Baigusieji buvo apdovanoti vertingomis lietuviškomis knygomis. Buvo pasakyti trumpi ir nuoširdūs sveikinimai. Aukšt. Lit. Kursų vedėja savo žodyje, palinkėjusi vėl susirinkti seminare, nelaukiai pasisakė, kad po 19 metų pedagoginio darbo Kursoje nutarusi pasitraukti. Tai didelis ir skaudus smūgis šiai institucijai, nes p. Br. Lukoševičienė savo pareigas atliko sąžiningai ir įdėjo jose visą savo širdį bei sielą. Norėtume ir mes tikėti, kaip dr. P. Lukoševičius pasakė, kad vedėja dar savo nutarimą apsvaistys ir vis dėlto liks savo einamose pareigose. Po įteikimų iškilnių, vyko šokiai ir jaunimas buvo pavaišintas.

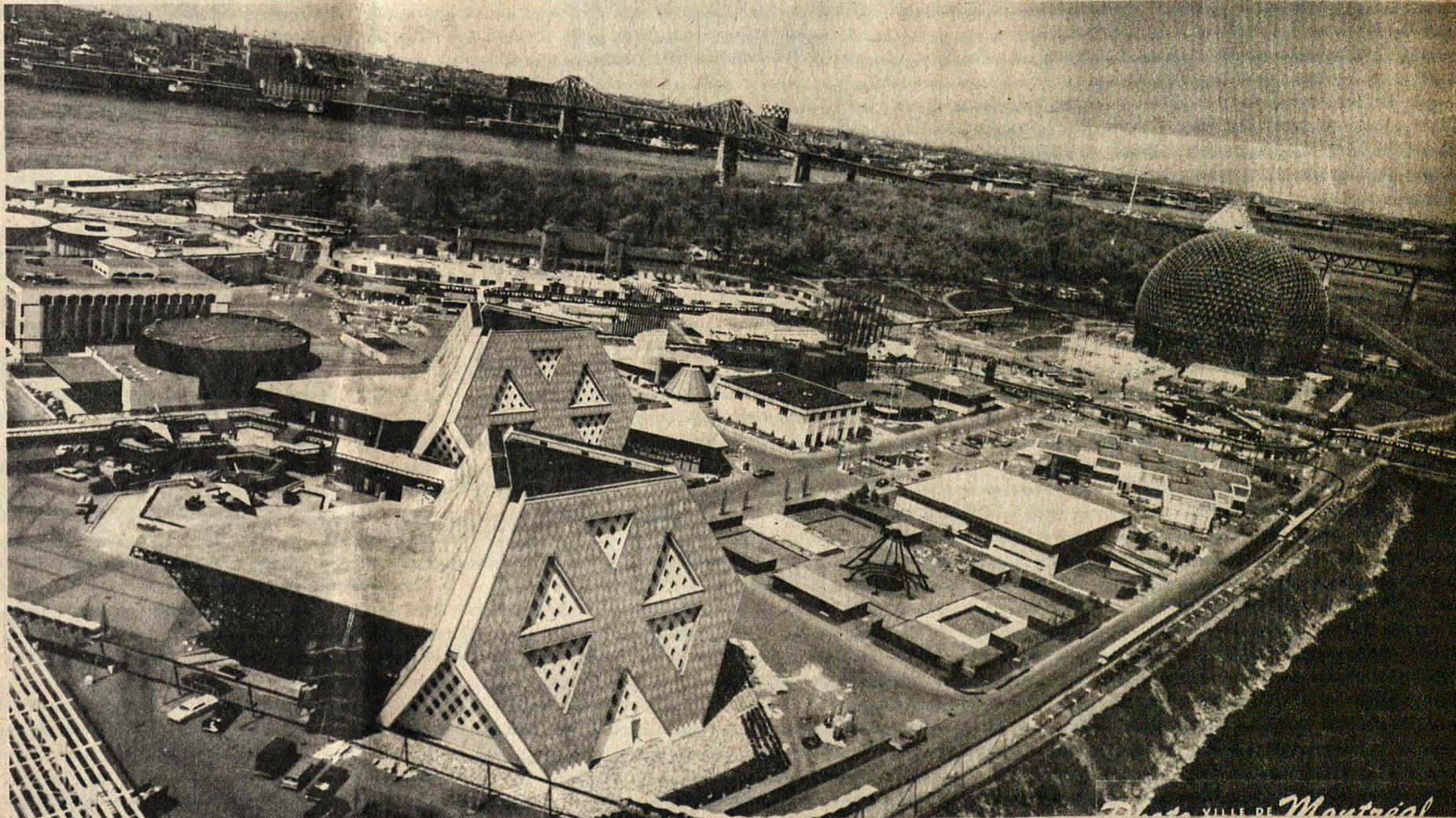
A. ir K. MIKALAJŪNAI iš Los Angeles lankėsi Montrealyje. A. Mikalajūnas prieš 7 metus gyvendamas Montrealyje buvo įsijęs 10 akcijų (šėrų) NL spaudos bendrovės, už kuriuos laikraštis siuntinėjamas nemokamai. Šiuo svečiavimosi Montrealyje, apsi-

lankė redakcijon ir padovanojo \$ 10.- sakdamas, pinigais jau yra mažesnės vertės ir todėl negaliu išnaudoti taip sunkias spausdinto žodžio ap'inkybes. Dėkojame už tokį gražų pasielgimą.

- ats. maj. inž. Stasys Matulis su žmona susilaukė pirmosios dukters (augina 2 sūnus).
- Rimantas Bakaitis iš Chicagos dalyvavo farmacininkų suvažiavime Montrealyje, kuris laisvą laiką praleido savo dėdės Leono Gurecko ir jo šeimos globoje.

BALTIJOS STOVYLAVIETI! plautui įrengti reikalingos trys metalinės bakos (drums). Gal kas galite padovanoti? Skambinkite 766-5827 arba vakarais - 482-4094.

BŪKITE MALONŪS atsiliepti, kas nupirkote iš Jono Kardelio dailininko P. Augiaus monografiją. E. Kardelienė 683 Beatty Ave., Verdun, Mtl. P. Q.

"Man and His World - Terre des Hommes" - paroda atsidaro š. m. birželio mėn. 12 d.

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO U" A

ADRESAS: 1465 De Seve Street
Montreal 205, Que.
TEL. 766-5827.

MOKA UŽ:

DEPOZITUS	5.0%
ŠĖRUS (numatyta)	5.5%
TERM. IND. 1 metams	7%
TERM. IND. 2 " 7.25%	
TERM. IND. 3 " 7.25%	

Nemokamos gyvybės draudimas iki \$2,000 šėrų sumos.

DUODA PASKOLAS:

ASMENINES IŠ	9%
NEKILN. TURTO IŠ	8.5%

Išskaitant gyvybės apdraudą iki \$10,000.

JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%).

KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10:30 iki 12:30 val. Darbo dienomis - nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskyrus sekmadienius. Vakaraus - trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Diena-penktadieniais nuo 1 iki 6 val. Vakaraus - pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

Sekmadieniais nedirbama vasara nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

3907 A Rosemont Blvd.

TEL: Off.: 722-3545; Res. 256-5355
S-tos "Lito" nr. 752D

P. ADAMONIS

Chartered Insurance Broker

Su teise dirbti Quebec'o ir Ontario

PROVINCIOSE

Sekr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

Montreal Enterprises Reg'd.

Telefonas 727-3120

VISU RŪŠIŲ DRAUDIMAS

6695 - 35th Avenue, Rosemount,
Montreal, 409, P.Q.

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B. 727-3120.
ARMYDAS RUDZEVIČIUS, A.I.B. NAMŲ: 271-5758.

Keating FORD Sales Limited

FALCON -- FAIRLANE
GALAXIE -- THUNDERBIRD
MUSTANG -- TRUCKS

4475 BANNANTYNE AVE.,
VERDUN, QUE.

TEL. 769-8831

USED CARS
1 year guarantee

Kreipkitės į
LEO GURECKAS
Sales Manager's Assistant
Keating Ford Lietuvių atstovas
769-8831.

Tel: namų 366-2548